БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР КОМИТЕТЛАРИ, МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР СОВЕТЛАРИНИНГ ОРГАНИ

№ 128 (619)

1 ИЮЛЬ ЯКШАНБА 1956 ЙИЛ

БАҲОСИ 20 ТИЙИН

БУГУНГИ СОНДА:

Ҳиндистон Республикаси вице-Президенти Сарвапалли Радхакришнаннинг СССР Олий Совети Президиумининг Раиси К. Е. Ворошиловга телеграммаси (1- бет).

Эрон шоҳаншоҳи Муҳаммад Ризо Паҳлавий ва малика Сурайё Сталинградда бўлдилар (1-бет).

Эрон шоҳаншоҳи Муҳаммад Ризо Паҳлавий ва малика Сурайё Паҳлавий Тошкентга келдилар (1-бет).

ПАРТИЯ ТУРМУШИ: **Қ. Эрматов.** — Қолхозларда сиёсий докладлар ўтказишга жиддий эътибор берилсин (2- бет).

М. Юрьев. — Кураш ва шонли ғалабалар йўли (2- бет).

Дала ишларини ҳар тарафлама пухта уюштириб, ғўзаларнинг кўпроқ кўсак олиши учун курашайлик! (3- бет).

Л. Горенштейн. — Тинчлик ва дўстлик алоқалари (3- бет).

С. Маҳкамов. — «Бағри тош, деб сарлавҳа қўйинг...» (3- бет).

Англия ҳарбий-авиация делегацияси Москвадан жўнаб кетди (4- бет).

Франция социалистик партиясининг съезди (4- бет).

Сербия Коммунистлар Союзи Марказий комитетининг пленуми (4- бет).

Каноп ва жут экинларидан мўл ҳосил етиштириш учун курашайлик

Партия ва ҳукуматимиз қишлоқ хўжалигини ҳар тарафлама ривожлантириш, саноатнинг хомашёга, аҳолининг эса қишлоқ хўжалик маҳсулотларига бўлган эҳтиёжларини тўла қондириш учун барча тадбирларни белгилаб бердилар ва бу тадбирларни изчиллик билан амалга ошириб келмоқдалар.

Областимизда пахтачилик билан бир қаторда қишлоқ хўжалигининг бошқа тармоқлари ҳам, шу жумладан луб экинлари етиштириш ҳам йил сайин кенгайиб ва ривожланиб бормоқда. Канон ва жут етиштирувчи колхозларнинг аъзолари давлат томонидан берилаётган техника ва моддий ёрдам туфайли бу экинлар ҳосилини ошириш учун тинмай ҳаракат қилаётирлар. Улар партия XX съезди белгилаб берган топшириқларни муваффақиятли бажариш, олтинчи беш йилликнинг ҳал қилувчи йили — 1956 йилда канон ва жутдан ўтган йиллардагига нисбатан кўпроқ ҳосил етиштириш учун техникадан ҳамда ички имкониятлардан унумли фойдаланмоқдалар.

Канон ва жут етиштирувчи Юқори Чирчиқ, Қуйи Чирчиқ районларидаги илғор колхозларнинг аъзолари шу кунларда ўзаро социалистик мусобақани кенг қулоч ёйдириб, бу техника экинларини юқори агротехника қоидалари асосида сифатли парвариш қилаётирлар.

Юқори Чирчиқ районидаги «Правда», Свердлов номли, Қуйи Чирчиқ районидаги Димитров номли ва бошқа бир қатор колхозлар 1955 йилда ҳам катта-катта майдонларнинг ҳар гектарида пландаги 40—50 центнер ўрнига 100-150 центнердан канон, 100-115 центнердан жут етиштирдилар. Натижада ўтган йил областимизда давлатга қўшимча равишда 200 минг тоннадан кўпроқ маҳсулот топширилиб, план анча ошириб бажарилди.

Илғор колхозларимизнинг ютуқларга эришаётганликларига сабаб уларда ишлаб чиқаришнинг тўғри ташкил этилганлигидир. Ҳосил йиғиб олиниши биланоқ келгуси йил мўл ҳосили учун пухта замин яратишга киришилади. Ернинг унумдорлигини тобора ошириш учун курашилиб, алмашлаб экиш тўла амалга оширилмоқда. Прогрессив агротехникани дадиллик билан қўлланиш, экин парваришини ўз вақтида сифатли бажариш мўл ҳосил етиштиришга имкон бермоқда. Колхозларнинг правлениелари, партия ташкилотлари саноат учун хомашё бўладиган техника экинларининг катта хўжалик аҳамиятига эга эканлигини колхозчилар онгига чуқур сингдира олишга ва социалистик мусобақани тўғри ташкил этиб, колхоздаги барча кучларни ҳосилни ошириш учун курашга сафарбар этишга эриша олганлар.

Олтинчи беш йилликда мамлакатга янада кўп миқдорда канон ва жут етиштириб бериш вазифаси қўйилган. Бунинг учун қисман экин майдонлари кенгайтирилса ҳам, лекин энг асосий вазифа — ҳосилни ошириш, қолоқ колхозларни ҳозирги илғор колхозлар даражасига етказиб олишдан иборатдир. Бу вазифани муваффақиятли бажариш учун бизда ҳамма имкониятлар бор.

Лекин область бўйича умуман олганда канон, жут экинлари аҳволи ҳамма ерда ҳам кўнгилдагидек деб бўлмайди. Ҳали кўпгина майдондаги ўсимликнинг ўсиш ва ривожланиши ўрта ва қониқарсиз аҳволда бўлиб қолмоқда. Кўпгина колхозларда экишнинг чўзилиб кетишига қарамай, экинни ўз вақтида парвариш қилишга ғоят масъулиятсизлик билан қаралмоқда. Бундай колхозларда чопиқ, культивация, суғориш ва озиқлантириш ишлари чўзилиб кетаётир. Кўпгина майдонларда канон ва жут экинлари бегона ўт, айниқса зарпечак ичида қолиб кетган. Айрим колхозларда аҳвол айниқса ёмон. Юқори Чирчиқ районидаги Куйбишев номли колхозда (раиси ўртоқ Ўтабоев) 290 гектар майдондаги экиннинг 100 гектарида зарпечак тарқалган. Биринчи культивация анча кечикиб тугалланган бўлса, ҳали биринчи чопиқ қилинмаган ерлар ҳам бор. Суғориш ариқлари, эгатлар олинмаган. Озгина ерда экин озиқлантирилган. Ўғит етарли бўлгани ҳолда СУЗлар бекор турипти.

Канон ва жут экинларини парвариш қилишда юз бераётган бундай ярамас ҳолнинг сабаби шуки, колхозлар ва МТСлар мавжуд куч ва техника воситаларини тўла сафарбар этиб, дала ишларини тўғри уюштирмаганлар, кўпгина колхозчилар иккинчи даражали иш билан банд қилинган, меҳнат унуми ғоят паст.

Тракторлар сифатсиз ремонт қилингани учун кўпинча тўхтаб қолаётир. Уларнинг иш унуми ва сифати талабга мутлақо жавоб бермайди. Юқори Чирчиқ районида тракторларнинг кунлик иш унуми 5-6 гектардан, Қуйи Чирчиқ районида эса 4,5-5,5 гектардан ошмаётир. Қуйи Чирчиқ районидаги «Янги турмуш», Юқори Чирчиқ районидаги Молотов номли колхозларда культиватор иш органлари нотўғри ўрнатилганлиги учун қатор оралари сифатсиз ишланаётир. Колхоз раислари, агрономлар, бригада бошлиқлари трактор ишлари сифатини контроль қилмайдилар. Тракторчиларга нисбатан талабчанлик мутлақо йўқ. Ана шунинг учун ҳам МТСларнинг раҳбарлари тракторларнинг ёмон ишлаётганлигидан ҳеч бир ташвишланмай, ўз вазифаларига ҳаддан ташқари масъулиятсизлик билан қараб келмоқдалар.

Район партия, совет ташкилотлари, МТСлар, колхоз правлениелари луб экинларини парвариш қилишда рўй бераётган камчиликларни пухта ўрганишлари ва бу камчиликларни тезда бартараф қилиш учун кескин чоралар кўришлари керак. Биринчи навбатда асосий куч дала ишларига сафарбар этилиши, меҳнатнинг тўғри уюштирилиши, бажарилаётган ишнинг сифатини доимо текшириб бориш лозим. Ҳар бир колхозчининг кунлик иш нормасини, мавсумий меҳнат минимумини бажариши қатъий қилиб қўйилмоғи керак. Далада ишловчиларга қулай меҳнат ва дам олиш шароити яратиб бериш меҳнат унумини оширишда катта аҳамиятга эгадир. Шунинг учун ҳам дам олиш соатларини яхши уюштириш, ҳамма жойда колхозчиларга мунтазам равишда ойлик аванс ўз вақтида бериб турилиши лозим.

Кўпгина майдонларда канон ва жут экинлари парвариши суръатининг пасайиб кетганлиги, бажарилган ишларнинг сифатсизлиги натижасида бегона ўт, айниқса зарпечакнинг авж олиб кетганлиги ўсимликнинг ўсиш ва ривожланишдан қолишига сабаб бўлаётир. Колхоз правлениелари, МТСлар ҳамма майдонларда культивация ва чопиқ ишларини кучайтириб юборишлари, айниқса бегона ўтларни йўқотиш учун қўшимча чора кўришлари, ҳар бир ўсимликнинг зарпечакдан тозаланишини таъмин этишлари керак.

Экинни суғориш билан озиқлантиришни тўғри қўшиб олиб бориб, ҳар бир ишни қатъий табақалаштирилган ҳолда ташкил этиш керак. Ўсишдан қолаётган экинлар қўшимча озиқлантирилиши, минерал ўғитлар албатта маҳаллий ўғитлар билан аралаштириб солиниши лозим.

Мўл ҳосил етиштириш учун экинларни касаллик ва зараркунандалардан сақлаш ғоят муҳим. Далалар мунтазам равишда текшириб турилсин, зараркунанда ва касаллик пайдо бўлган ҳолда улар дарҳол йўқотилсин. Бунинг учун барча моддий-техника воситаларини ишлатиш зарур.

Маҳаллий партия ва совет ташкилотлари, колхозчилар, механизаторлар ўртасида оммавий-сиёсий ишларни кенг йўлга қўйиб, илғорлар тажрибасини оммалаштиришлари, социалистик мусобақани ҳар тарафлама кучайтиришлари, олинган мажбуриятларнинг бажарилишини мунтазам текшириб боришлари, илғорларни рағбатлантириш тадбирларини кўришлари керак.

МТСларнинг раҳбарлари колхозлар билан тузилган шартномaнинг бажарилишига колхоз раҳбарлари билан бир қаторда жавобгар эканликларини унутмасликлари, улар тез-тез далаларда бўлиб туришлари, трактор ишларини ташкил этишга бевосита раҳбарлик қилишлари, механизаторларга доимий ёрдам кўрсатиб туришлари зарур.

Шунга эришмоқ керакки, канон, жут экинлари қатор ораларини ишлашда чопиқ тракторларининг унумли ишлаши таъминлансин, трактор парки ишлари билан далачилик бригадалари ишлари тўғри қўшиб олиб борилсин, шунингдек колхозлардаги барча от культиваторлари ва окучниклардан тўла фойдаланилсин.

Канон ва жут экинлари парваришидаги қолоқликни тезда тугатиб, мўл ҳосил учун бошланган социалистик мусобақани муваффақиятли якунлашга эришайлик!

СССР Олий Совети Президиумининг Раиси К. Е. Ворошиловга Ҳиндистон Республикаси Вице-Президенти Сарвапалли Радхакришнаннинг телеграммаси

Олий Совет Президиумининг Раиси

Президент ВОРОШИЛОВГА

МОСКВА.

Шодиёна меҳмондўстлик учун менинг ташаккуримни қабул этишингизни ва бу ташаккуримни Бош Министр Булганинга ҳамда Хрушчев жанобларига ҳам топширишингизни Сиздан сўрайман.

Сизнинг улуғ мамлакатингизга қилган сафаримдан олган унутилмас таассуротларимни ҳамда Совет ҳукумати ва халқи томонидан менинг мамлакатимга нисбатан кўрсатилган самимий дўстлик ҳисларини ўзим билан бирга олиб кетаётирман.

Мен ўзим шоҳид бўлган воқиаларнинг боришини қизғин табриклайман ва Сизларнинг сарфлаётган шонли куч ва ғайратингизда Сизга тағин ҳам кўпроқ муваффақиятлар тилайман. Мен Сиз Президент жанобларига ва Сиз орқали Совет ҳукуматига ҳамда халқига ўзимнинг қизғин табрикларимни йўллайман.

РАДХАКРИШНАН.

Бухарест.

Эрон шоҳаншоҳи Муҳаммад Ризо Паҳлавий ва малика Сурайё Сталинградда бўлдилар

СТАЛИНГРАД, 29 июнь. (ТАСС). Эрон шоҳаншоҳи Муҳаммад Ризо Паҳлавий Ҳазрат Олийлари ва малика Сурайё Ҳазрат Олиялари мулозимлари билан бирга ҳамда ҳурматли меҳмонларга ҳамроҳ бўлган совет расмий кишилари бугун Сталинградга келдилар.

Эрон, Совет Иттифоқи ва Россия Федерацияси Давлат байроқлари билан безатилган Сталинград аэродромида меҳмонларни Сталинград шаҳар Совети ижроия комитетининг раиси А. В. Динкин, Сталинград область ижроия комитетининг раиси И. С. Панькин, икки марта Совет Иттифоқи Қаҳрамони генерал-полковник И. А. Плиев, РСФСР Олий Советининг депутатлари, Сталинград область ва шаҳар Советларининг депутатлари, жамоатчилик ва матбуот вакиллари, шаҳар меҳнаткашлари кутиб олдилар.

Кутиб олиш вақтида фахрий қоровул қўйилган эди ҳамда Эрон ва СССР Давлат гимнлари ижро этилди.

Сталинград шаҳар Совети ижроия комитетининг раиси А. В. Динкин Эрон шоҳаншоҳи Муҳаммад Ризо Паҳлавий ва малика Сурайёга қарата табрик нутқи сўзлади.

Шоҳаншоҳ жавоб нутқида бундай деди:

— Мен Сизнинг бу ерда Сталинград шаҳар ва область Советлари ижроия комитетлари номидан айтган табрик сўзларингиз учун Сизга ташаккур билдираман.

Бу тарихий шаҳарга келишимиз бир томондан бу шаҳарнинг ғоят катта қаҳрамонлик кўрсатганлиги ва иккинчи томондан бу ерда тинч ҳаётни тиклаш юзасидан катта ишлар қилинганлиги сабабли жуда қизиқарлидир. Менинг шаҳар аҳолисига табригимни топширишингизни сўрайман. Биз шаҳарга, унинг аҳолисига, шунингдек Совет Иттифоқининг бутун аҳолисига бахт-саодат, осойишталик тилаймиз.

Мен бутун халқингизга бахт-саодат тилайман ҳамда халқларимиз ўртасида дўстлик бўлишини истайман.

Меҳмонлар аэродромдан ўзлари учун белгиланган резиденцияга жўнаб кетдилар.

* * *

СТАЛИНГРАД, 29 июнь. (ТАСС). Эрон шоҳаншоҳи Муҳаммад Ризо Паҳлавий, малика Сурайё ва уларнинг ҳамроҳлари бугун Волгада сайр қилдилар.

Сталинград шаҳар Совети ижроия комитетининг раиси А. В. Динкин меҳмонларни Сталинграднинг тарихи билан таништириб, уларга бу шаҳарнинг урушдан олдин қандай шаҳар бўлганлигини, Сталинград ҳимоячиларининг ўтган уруш йилларида кўрсатган қаҳрамонликларини, урушдан кейинги вақтларда шаҳар тикланиб, ривожланиб бораётганлигини гапириб берди. Меҳмонларга жанглар бўлган жойлар кўрсатилди.

Меҳмонлар тушган пароход Сталинград гидроэлектростанцияси қурилишига яқинлашаётган вақтда, Волгада қурилаётган электростанциялар каскади тўғрисида гапириб берилганида, улар бу қурилишга жуда катта қизиқиш билан қарадилар. Ҳурматли меҳмонлар пароходдан чиқиб, автомашиналарда юриб қурилишни айланиб чиқдилар. Гидроэлектростанция қурилишининг бошлиғи А. П. Александров меҳмонларга электростанциянинг гидротехника иншоатлари тўғрисида гапириб берди.

Сўнгра, меҳмонлар Волжский шаҳрига бордилар. Улар стадионни, янги қурилаётган қишлик спорт ҳовузини, маданият саройини, уй-жой бинолари қурилган кварталларни томоша қилдилар.

Эрон шоҳаншоҳи гидроэлектростанциядан кета туриб, уни қурувчиларга ишларини тезроқ битказишларини тилади.

Меҳмонлар Сталинградга қайтиб келгач, Улуғ Ватан уруши йилларида шиддатли жанглар бўлган жойни — Мамаев Курганни бориб кўрдилар. Бу ерда Совет Иттифоқи Қаҳрамони генерал-майор С. А. Андрюшенко меҳмонларга Сталинград эпопеяси тўғрисида, совет жангчиларининг кўрсатган мардликлари тўғрисида гапириб берди.

Эрон давлатининг бошлиғи Эрон ҳарбий ўқув юртларида Сталинград жанглари жуда отоқли жангларнинг намунаси сифатида ўрганилаётганлигини айтди.

Меҳнаткашлар депутатлари Сталинград шаҳар Совети ижроия комитетининг раиси А. В. Динкин кечқурун Эрон шоҳаншоҳи шарафига зиёфат берди.

Зиёфатда Эрон шоҳаншоҳи Муҳаммад Ризо Паҳлавий, малика Сурайё ва уларнинг мулозимлари, шунингдек меҳмонлар билан Сталинградга келган Эроннинг СССРдаги Элчиси А. Масъуд-Ансорий, СССР Олий Совети Президиуми Раисининг ўринбосари М. Д. Чубинидзе, СССР Олий Совети Президиуми Секретарининг ўринбосари А. Ф. Горкин, армия генерали В. В. Курасов, СССР Ташқи ишлар министрининг ўринбосари В. С. Семенов, СССРнинг Эрондаги Элчиси А. И. Лаврентьев, СССР Олий Совети депутати З. А. Лебедева, меҳнаткашлар депутатлари Сталинград область Совети ижроия комитетининг раиси И. С. Панькин, Сталинград шаҳар ва область Советларининг депутатлари ҳамда бошқа шахслар ҳозир бўлдилар.

Зиёфат самимий, дўстона вазиятда ўтди.

* * *

СТАЛИНГРАД, 30 июнь (ТАСС). Совет Иттифоқи бўйлаб саёҳат қилаётган Эрон шоҳаншоҳи Муҳаммад Ризо Паҳлавий Ҳазрат Олийлари, малика Сурайё ҳазрат Олиялари ва уларнинг ҳамроҳлари бугун Сталинграддан Тошкентга учиб кетдилар.

Эрон, СССР ва РСФСР давлат байроқлари билан безатилган Сталинград аэродромида ҳурматли меҳмонларни меҳнаткашлар депутатлари Сталинград область Совети ижроия комитетининг раиси И. С. Панькин, меҳнаткашлар депутатлари шаҳар Совети ижроия комитетининг раиси А. В. Динкин, СССР ва РСФСР Олий Советларининг депутатлари, область ва шаҳар Советларининг депутатлари, жамоатчилик вакиллари ва журналистлар кузатиб қолдилар.

Шоҳаншоҳ Муҳаммад Ризо Паҳлавий А. В. Динкиннинг меҳмонларга оқ йўл тилаб сўзлаган нутқига жавобан микрофон олдида қуйидаги баёнотни берди:

Сиз менинг номимга ҳамда малика Ҳазрат Олиялари номига айтган илтифотли сўзларингиз учун Сизга ташаккур билдираман. Бизнинг бу ерда туришимиз жуда қисқа бўлганлиги учун ва биз ҳаётингизнинг ҳамма томонлари билан танишиш имкониятига эга бўлмаганлигимиз учун ғоят афсусланаман. Мен ишонаманки, бизнинг Совет Иттифоқига келишимиз халқларимиз ўртасидаги дўстлик алоқаларини янада кўпроқ мустаҳкамлайди.

Сталинграднинг ҳамма аҳолисига эсон-омонлик тилайман.

Эрон шоҳаншоҳи Муҳаммад Ризо Паҳлавий ва малика Сурайё Паҳлавий Тошкентга келдилар

СССР Олий Совети Президиумининг ва шахсан СССР Олий Совети Президиуми Раиси К. Е. Ворошиловнинг таклифига биноан Совет Иттифоқида меҳмон бўлиб турган Эрон шоҳаншоҳи Муҳаммад Ризо Паҳлавий Ҳазрат Олийлари ва малика Сурайё Паҳлавий Ҳазрат Олиялари 30 июнь кечқурун Сталинграддан Тошкентга келдилар.

Уларнинг ҳамроҳлари Эрон Савдо министри Иброҳим Кошоний, сенатор Муҳаммад Саид, шоҳнинг генерал адъютанти корпус генерали Яздон-Паноҳ, шоҳ саройининг бош церемониймейстери Муҳсин Қорағўзлу, сенатор, корпус генерали Жаҳонбоний, дивизия генерали Аядий, мажлис депутати, Теҳрон университетининг профессори Ҳамид Аҳий, сарой егермейстери Абдулфатх Отабэ, шоҳнинг граждан адъютанти Ардашер Зоҳидий, шоҳ гвардиясининг бошлиғи бригада генерали Неъматулла Носирий ва бошқа шахслар ҳам улар билан бирга келдилар.

Келганлар орасида малика Ҳазрат Олияларининг маҳрамлари Аълам хоним, Яздон-Паноҳ хоним ва Хайди Қорағўзлу хоним ҳам бор.

Шоҳаншоҳ ва маликанинг ҳамроҳлари — Эроннинг СССРдаги Фавқулодда ва Мухтор Элчиси А. Масъуд-Ансорий жаноблари рафиқаси билан ва ҳарбий атташе бригада генерали И. Вали ҳам Тошкентга келдилар.

Эронлик меҳмонларнинг СССР бўйлаб қилаётган саёҳатида уларга ҳамроҳ бўлган СССР Олий Совети Президиуми Раисининг ўринбосари М. Д. Чубинидзе, СССР Олий Совети Президиуми Секретарининг ўринбосари А. Ф. Горкин, армия генерали В. В. Курасов, СССР Ташқи ишлар министрининг ўринбосари В. С. Семенов, СССРнинг Эрондаги Фавқулодда ва Мухтор Элчиси А. И. Лаврентьев, СССР Олий Совети депутати З. А. Лебедева, СССР Ташқи ишлар министрлиги Протокол бўлими мудирининг ўринбосари К. А. Кочетков Эронлик меҳмонлар билан бирга келдилар.

Эрон журналистларидан бир группаси ҳам Тошкентга келди.

Тошкент аэродроми шу кечада тантанали тус олган эди. Эронлик меҳмонларни кутиб олиш учун бу ерга меҳнаткашларнинг кўп вакиллари тўпланди. Флагштокларда Эрон, Совет Иттифоқи ва Ўзбекистон ССР давлат байроқлари ҳилпиллаб турибди. Қизил шойи алвонларга ўзбек, рус ва форс тилларида «Хуш келибсиз!» деган табрик сўзлари ёзилган.

Эрон давлати бошлиғини кутиб олиш учун Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси Ш. Р. Рашидов, Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг Раиси С. К. Камолов, Туркистон ҳарбий округи қўшинларининг қўмондони армия генерали А. А. Лучинский, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раисининг биринчи ўринбосари А. Н. Рудин, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари ва Ташқи Ишлар Министри Ғ. С. Султонов, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми Раисининг ўринбосари В. Я. Емцов, Ўзбекистон ССР Олий Совети ташқи ишлар комиссиясининг раиси вазифасини бажарувчи Р. Ғ. Ғуломов, Ўзбекистон ССР министрлари Й. Б. Бобожонов, С. Зиёмов, И. Қ. Қодиров, А. М. Қўчқоров, В. С. Содиқова, Р. С. Соатов, С. И. Умаров, А. Хўжаев, М. Й. Йўлдошев, Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг президенти Т. З. Зоҳидов, Ўзбекистон ССР Олий Советининг депутатлари Ғ. У. Алиев, А. К. Доленко, Б. Г. Мирзабеков, Қ. Р. Рўзиметов, И. А. Раҳимов, М. Турғунбоева, С. С. Черник, меҳнаткашлар депутатлари Тошкент шаҳар Совети ижроия комитети раисининг ўринбосари Х. Р. Мусахонова, Ўрта Осиё ва Қозоғистон мусулмонлари Диний Бошқармаси раисининг ўринбосари Зиёвуддин Бобохонов, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва республика Министрлар Совети аппаратининг масъул ходимлари, фан, маданият ва санъат арбоблари, журналистлар аэродромга келдилар.

Эрон шоҳаншоҳи тушган самолёт маҳаллий вақт билан соат 21 да ерга қўниб, аэропортга кира беришдаги арк олдига келиб тўхтайди. Республика ҳукуматининг раҳбарлари келганлар билан қўл бериб кўришадилар. Мактаб ўқувчилари шоҳаншоҳга, маликага ва уларнинг ҳамроҳларига гулдасталар тақдим этадилар.

Фахрий қоровул бошлиғи Эрон давлатининг бошлиғига рапорт беради. Эрон, Совет Иттифоқи ва Ўзбекистон ССР Давлат гимнларининг садолари тантанавор янграйди. Эрон шоҳаншоҳи Муҳаммад Ризо Паҳлавий ва Ш. Р. Рашидов фахрий қоровул олдидан юриб ўтадилар.

Шундан кейин Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси Ш. Р. Рашидов микрофон олдига келиб, қуйидаги нутқни сўзлади:

Шоҳаншоҳ Ҳазрат Олийлари!

Малика Ҳазрат Олиялари!

Ҳурматли меҳмонлар!

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми, Ўзбекистон ҳукумати номидан ва шахсан ўз номимдан Сиз, Эрон шоҳаншоҳи Муҳаммад Ризо Паҳлавий, малика Сурайё Паҳлавий ва ҳамроҳларингизни Ўзбекистон ССР пойтахти Тошкентга келишингиз билан табриклашга рухсат этгайсиз.

Барча тинчликсевар давлатларнинг куч — ғайрат сарфлашлари туфайли турли мамлакатлар ўртасида тинч ҳамкорлик ривожланаётган тарихий пайтда Совет Ўзбекистонига Сизнинг биринчи марта келишингиз алоҳида муҳим аҳамиятга, Эрон билан Совет Ўзбекистони яқин қўшни бўлганлиги учун айниқса муҳим аҳамиятга эгадир.

Азиз меҳмонларимизнинг Ўзбекистон ССР пойтахтига келишларига чин кўнгилдан хурсандмиз. Совет халқларининг дўстона оиласида ўз экономикасини ва маданиятини ривожлантираётган ўзбек халқининг ҳаёти билан таниша олишингиз учун ҳамма чораҳи кўрамиз.

Сизларга сиҳат-саломатлик ва энг яхши муваффақ[illegible]лар, [illegible] Эрон халқига бахт-са[illegible] ва р[illegible] тилаймиз.

Хуш келибсиз, аз[illegible] меҳмонлар!

Эрон шоҳаншоҳи Муҳаммад Ризо Паҳлавий микрофон олдига келади. У ўз нутқида бундай дейди:

— Республика Президенти Жаноб Олийлари бизнинг бу шаҳарга, бу республикага келишимиз муносабати билан ўз номидан ва Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми номидан ҳурсандчилик билдирди. Мен ҳам бу ерга келишимиз муносабати билан ўз номимдан ҳамда Эрон маликаси номидан ҳурсандчилик билдираман. Эрон билан Совет Иттифоқи ўртасидаги дўстлик ва самимиятдан ташқари яна биз бахтимизга қўшнимиз. Бу эса бизни республикангиз билан батафсил танишишга рағбатлантиради. Биз сизларнинг фаолиятингиз билан ва ютуқларингиз билан яхшироқ танишиб чиқиш учун ўз ихтиёримиздаги вақтдан фойдаланишга ҳаракат қиламиз. Шунингдек мен сиз Жаноб Олийларига, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумига ва Ўзбекистоннинг бутун халқига бахт-саодат, муваффақият ва сиҳат-саломатлик тилайман.

Аэродромдан меҳмонлар автомашиналарга тушиб, ўзлари учун ажратилган резиденцияларга томон йўл оладилар. Улар ўтиб борган кўчаларда «Яшасин икки қўшни давлат — Совет Иттифоқи ва Эрон халқлари ўртасида дўстлик!», «СССР билан Эрон ўртасидаги яхши қўшничилик муносабатлари ривожлансин ва мустаҳкамлансин!» деган табрик сўзлари ёзилган транспарантлар осиб қўйилган. Шоҳаншоҳ, малика ва уларнинг ҳамроҳларини бутун йўл бўйида Ўзбекистон пойтахти аҳолисидан мингларча кишилар табриклаб турдилар. (ЎзТАГ).

Эрон шоҳаншоҳи Муҳаммад Ризо Паҳлавий ва малика Сурайё Тошкентга келдилар. Суратда: Эрон шоҳаншоҳи Муҳаммад Ризо Паҳлавий табрик нутқи сўзламоқда.

И. Душкин фотоси (ЎзТАГ фотохроникаси)

ПАРТИЯ ТУРМУШИ

Колхозларда сиёсий докладлар ўтказишга жиддий эътибор берилсин

Колхозимизда 1000 га яқин киши яшайди ва ишлайди. Артелимиз хўжалиги йил сайин юксалмоқда. Экин майдонлари кенгайиб, ҳосил кўпаяётир. Чорвачилик ривожланиб, унинг маҳсулдорлиги ошмоқда. Колхоз аъзоларининг моддий ва маданий турмуш даражаси юксалиб, уларнинг сиёсий онги тўхтовсиз ўсиб бораётир.

Бу йил колхозда 760 гектар ерда пахта, юзларча гектар ерда бошқа қишлоқ хўжалик экинлари етиштирилмоқда. Фермаларда неча юзлаб қорамол, қўй ва эчки ҳамда бошқа чорва моллари боқилаётир. Колхозимиз аъзолари ҳар гектар ердан 30 центнердан пахта етиштириш, чорва туёғини ўстириш ва унинг маҳсулдорлигини ошириш учун курашмоқдалар. Колхозда олинган мажбуриятга яраша иш қилинаётир. Ҳозир барча майдонларда ғўза парвариши қизғин давом эттирилмоқда. Культивация, чопиқ, суғориш ва озиқлантириш уюшқоқлик билан юқори сифатли қилиб ўтказилаётир. Бунга колхозчиларнинг фидокорона меҳнат қилаётганликлари туфайли эришилмоқда.

Лекин колхозимизнинг ҳамма аъзолари ҳам олинган мажбуриятни бажариш учун курашга бир хилда онгли муносабатда бўлаётирлар, деб бўлмайди. Жамоат меҳнатига актив қатнашмаётган кишилар ҳам бор. Баъзи ўртоқлар топширилган ишга масъулиятсизлик билан қарамоқдалар. Айрим бригадаларда ғўзалар етарли парвариш қилинмаётир.

Мен буни шунинг учун айтмоқдаманки, ўтган йили ғўза парвариши даврида йўл қўйилган ана шу каби камчиликлар ҳосилга катта зарар етказди. Колхоз аъзолари ўтган йили ҳам гектаридан 30 центнердан ҳосил етиштириш ҳақида мажбурият олган эдилар. Оқибатда гектаридан олинган ҳосил 24,7 центнердан ошмади.

Хўш. бунга нима сабаб бўлмоқда? Менинг фикримча, бунинг сабаби ташкилотчилик ва тарбиявий ишлар яхши йўлга қўйилмагани, оммани қишлоқ хўжалигини кескин равишда ривожлантириш учун курашга сафарбар этиш соҳасида қилинаётган ишлар ҳозирги талаблар даражасига кўтарилмаганидадир.

Юқорида колхозчилар пахта далаларида зўр ғайрат билан меҳнат қилаётганликлари ҳақида гапирдик. Лекин бундан, улар ўз олдиларида турган жуда катта ва масъулиятли вазифаларнинг моҳиятини тўла англаб олганлар, деган хулоса келиб чиқмайди, албатта. Улар партия ва ҳукуматимизнинг қишлоқ хўжалигини, шу жумладан пахтачиликни ривожлантириш, КПСС XX съезди қарорларини амалга ошириш тадбирларини белгилашга қаратиб қабул қилаётган қарорларидан, мамлакатимизда ва дунёда юз бераётган янгиликлардан тўла хабардор бўлиб туришлари лозим.

КПСС XX съездидан кейин колхозчиларнинг давлатимиз ташқи сиёсати масалаларига бўлган қизиқиши янада ошди. Биз Хитой ва бошқа халқ демократияси мамлакатларида социализм қурилишининг бориши, у ердаги халқларнинг ҳаёти қандай гуллаб-яшнаётгани ҳақида, дунёда тинчлик учун, халқаро вазиятдаги кескинликни камайтириш учун кураш қай даражада давом этаётгани ҳақида кўпроқ нарсани билишни истаймиз.

Колхозчилар ўртасида КПСС XX съезди қарорларининг қандай амалга оширилаётгани, колхозларнинг экономикасини юксалтириш ва мустаҳкамлаш, меҳнат унумдорлигини ошириш ва бунга эришиш йўллари ҳамда методлари ҳақида суҳбат ва докладлар эшитишга бўлган талаб ҳамда қизиқиш тобора кучаймоқда. Аммо уларнинг бу талаби етарли бажо келтирилмаётир.

Менинг фикримча, район партия комитети қишлоқда сиёсий-тарбиявий ишларни олиб боришга етарли эътибор бермай қўйди. У колхозчиларнинг талаб ва эҳтиёжларини яхши билмайди. Колхозчилар ўртасида олиб борилаётган сиёсий-тарбиявий ишлар қишлоқ агитаторларига топшириб қўйилган. Райониниг раҳбар ходимлари —район партия комитетининг секретарлари Ланговой, Фозилов, бўлим мудирлари Ҳайдаров, Маннонова, район ижроия комитетининг раиси Маҳмудхонов, МТС раҳбарлари Погосян, Юсуфхўжаев, Темиров ўртоқлар колхозчилар билан сиёсий темаларда суҳбат қилмайдилар, сиёсий докладлар ўқимайдилар.

Колхозимиз партия ташкилоти ҳузурида агитколлектив бор. Бизнинг бригадамизга бошланғич мактабнинг илмий бўлим мудири ўртоқ Мирзаали Мингбоев агитатор қилиб бириктиб қўйилган. У, ҳафтада ёки 10 кунда бир марта келиб газета ўқиб беради, бирон темада суҳбат ўтказади. Агитаторимиз айрим масалаларни бизга қўлидан келганича тушунтиришга ҳаракат қилади. Лекин кўп ҳолларда колхозчиларнинг талабини тўла қондира олмайди, бизнинг саволларимизга қониқарли жавоб бера олмайди.

Бунинг сабаби маълум. Агитаторларнинг кўпчилиги етарли тайёргарликка эга эмас. Улар қишлоқ хўжалиги экономикаси масалаларини яхши билмайдилар. Сиёсий агитацияни турмуш билан, колхоз ишлаб чиқариши билан боғлашга қувватлари етмайди. Район партия комитетидаги ўртоқлар эса сиёсий агитация ишининг аҳволига жойларда ўтказилган суҳбат ва газета ўқиб бериш ҳақида олинган сводка орқали баҳо берадилар. Ишнинг моҳияти, сиёсий агитациянинг мазмуни, унинг ҳаёт билан, ишлаб чиқариш вазифалари билан қай даражада боғланганлиги уларни қизиқтирмайди.

Ўтган йили ҳам, бу йил ҳам район партия комитети, район ижроия комитети ва МТСнинг раҳбар ходимлари бирон марта ҳам колхозимизга келиб сиёсий доклад ўқимадилар. Улар хўжалик ишларининг муваффақияти омма ўртасида олиб борилаётган сиёсий ва тарбиявий ишларнинг даражасига боғлиқ эканлигини ҳаммадан яхши биладилар.

Колхозчилар билан алоқа қанча мустаҳкамланса, бизнинг талаб ва эҳтиёжларимиз қанча кўпроқ ўрганилса ҳамда у бажо келтирилса хўжалик ишларининг муваффақияти шунча самаралироқ бўлади. Мен райониниг раҳбар ходимларига шуни эслатиб ўтмоқчи эдим.

Қулбек ЭРМАТОВ,
КПСС аъзоси, Гулистон районидаги Фрунзе номли колхознинг бригадири.

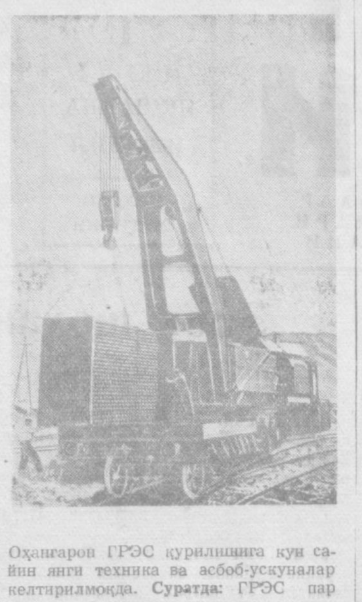

Оҳангарон ГРЭС қурилишига кун сайин янги техника ва асбоб-ускуналар келтирилмоқда. **Суратда:** ГРЭС пар қозонлари учун келтирилган ускуналар платформадан туширилаётир.

В. Салов фотоси.

Қисқа сатрларда

* **Сирдарё** районидаги Охунбобоев номли колхоз қишлоғининг қиёфаси йил сайин ўзгариб, кўркамлашиб бормоқда. Колхозда 1000 точкалик янги радиоузел, 20 автомашина сиғадиган гараж binoлари қуриб тамомланди. Яқинда янги электростанция ҳам битказилиб ишга туширилди. «Ленинобод» колхозида ҳам янги радиоузел қуриб бўлинди.

О. Отажонов, К. Нуронов.

* **Оржоникидзе** районидаги Киров қишлоқ матлубот союзи колхоз аъзоларига савдо хизматини янада яхшилаш мақсадида бир қанча тадбирларни амалга оширмоқда. Ғўза парваришини қизитиб юборилган ҳозирги кунда пахта далаларида колхоз аъзоларига сотиш учун 4 та кўчма дўкон ташкил қилинди. Кўчма дўконда озиқ-овқат ва кондитер маҳсулотлари бор.

Ю. Маҳкамов.

* **Октябрь** районидаги Энгельс номли, Ленин номли, «Ўзбекистон» колхоз аъзолари ва Октябрь МТСи ҳамда 4-ГЭС аҳолиси учун хизмат қиладиган янги почта бўлими очилди. Бўлим аҳоли учун намунали хизмат қилмоқда.

Д. Содиқов.

* **Мирзачўл** районидаги «Коммуна» колхозида очилган янги кутубхона аҳолига маданий хизмат қилмоқда. Кутубхонада 1200 га яқин сиёсий, бадиий ва қишлоқ хўжалигига оид адабиёт бор. Тез кун ичида китобхонлар сони 100 дан ортди.

Қ. Қурбонбоев.

Тепловозчилар курси

Тошкент темир йўл транспорти инженерлари институти ҳузурида тепловоз-ремонт инженерларининг малакасини ошириш курси очилди.

Курсни тамомлаётган биринчи группа тингловчилари орасида мамлакатимиз темир йўлининг турли бўлимларида ишловчи ходимлар ҳам бор.

Курс тингловчилари тепловозларни ремонт қилиш билан дарсда олган назарий билимларини мустаҳкамламоқдалар.

Олтинчи беш йилликнинг охирига бориб

Завод ҳовлисидаги қизил тахтада «Ўртоқ технологлар! Янги маҳсулот ишлаб чиқаришни тезроқ ўзлаштиришимиз сизларга боғлиқ!» дейилган ёзув ҳамманинг диққатини ўзига тортади. Янги маҳсулот ишлаб чиқаришни тезроқ ўзлаштиришга ундовчи чақириқлар «Молния»да ҳам тез-тез пайдо бўлиб туради. Унда технолог ва айрим цех ишчиларининг дастлабки иш якуни тасвирланади.

Шу кеча-кундузда корхона ишчи, инженер-техник ходимларининг бутун эътибори бир тонналик юк кўтарувчи тельфернинг янги конструкциясини ўзлаштиришга, унинг чертёжларини тайёрлашга қаратилган.

Завод бош технологи ўртоқ Крикунов:

— Ҳозир ҳаммамиз асосан янги механизмнинг оснасткасини ўрганиш ва ўзлаштириш устида иш олиб бораётирмиз. Олтинчи беш йилликнинг охирига бориб, корхонамизнинг асосий маҳсулоти тельфер бўлади, — дейди.

Корхонадаги мавжуд механизмлар конструкциясини ўзгартириш, модернизация қилиш тадбирлари амалга оширилаётгани туфайли станокларнинг ишлаб чиқариш қуввати ортаётир. Масалан, илгари айрим деталлар инструментлар ёрдами билан алоҳида-алоҳида тайёрланар эди. Бу процесс штамповка усулида тайёрлашга кўчирилди. Шунингдек, деталларни сварка қилиш янги усулда ишлашга кўчирилди. Натижада меҳнат унумдорлиги ортиб, илгари тайёрлаш учун 3 минут сарфланган детал ҳозир ярим минутда бажариладиган бўлди. Ана шундай технологик тадбирларнинг амалга оширилаётгани туфайли корхонада меҳнат унумдорлиги ўтган йилнинг шу даврига нисбатан 23,5 процент ортди.

Ишлаб чиқаришдаги айрим станокларнинг қуввати талабга жавоб бера олмай қолди. Шунинг учун станокларни модернизациялаш мақсадида бир қатор тадбирлар амалга оширилмоқда. Яқинда «ДИП—200» маркали станок модернизация қилинди. Натижада мавжуд ишлаб чиқариш майдонини кенгайтирмасдан туриб, маҳсулот ишлаб чиқариш 3 марта ортди. Айрим станокларнинг фундаменти қайтадан қурилиб, унга кучли мотор ўрнатилаётир.

Механизмларни такомиллаштиришда рационализаторларнинг ҳиссаси катта. Рационализатор-технолог ўртоқ Бобуров 2 та деталнн штамповка усулида ишлашни таклиф этди. Бу тадбир амалга оширилгач, давлатнинг 37 минг 200 сўмлик маблағини тежаш имконияти туғилди. Ўртоқ В. Овчинниковнинг металл чиқиндиларидан фойдаланиш таклифи давлатнинг йилига 5 минг 600 сўм маблағини тежайдиган бўлди. Слесарлардан Привалов, Ломонов ўртоқларнинг рационализаторлик таклифлари ҳам корхона коллективига катта фойда келтирди.

Корхонада рационализаторлик ҳаракати тобора кенгайиб, йил бошидан бери 30 га яқин рационализаторлик таклифи ишлаб чиқаришга жорий этилди ва бу давр ичида планда белгиланган 35 минг ўрнига 83 минг 800 сўмлик давлат маблағи тежалди.

Ҳозир корхонанинг ҳамма цех ва участкаларида техника прогресси учун кураш тобора кучайтирилаётгани туфайли меҳнат унумдорлигини оширишда яхши натижаларга эришилмоқда. Деталларнинг механик ишлови қисқартирилиб, металл ишлаш суръати тезлашаётир. Илғор иш усулларини қўлланаётган электр сваршчик Иванова, токарь Гизатуллин, формовшчик Хусанов каби ўртоқлар смена нормаларини системали равишда 2-2,5 ҳиссага етказиб бажараётирлар.

Тошкентдаги «Подъёмник» заводининг коллективи шу кунларда олтинчи беш йилликнинг биринчи йили — 1956 йил планини муддатидан илгари бажариш, янги бир тонналик юк кўтарувчи тельфер кранини ёппасига ишлаб чиқаришга кўчиш учун катта тайёргарлик ишини олиб бораётир.

З. ШОКИРОВ.

Пландан ташқари консервалар

Янгийўлдаги консерва заводи шаҳар корхоналари ўртасидаги мусобақада яхши натижаларга эришмоқда. Корхона коллективи май ойи планини 160 процентга етказиб бажарган эди. Коллектив бу кўрсаткичларни мустаҳкамлаш мақсадида астойдил меҳнат қилди. Натижада ярим йиллик топшириқ ҳам муддатидан анча илгари бажарилди.

Коммунист ўртоқ Абдужабборов раҳбарлик қилаётган мева цехининг ишчилари айниқса яхши натижаларга эришмоқдалар. Цех пландан ташқари 50 минг банкадан ортиқ варенье тайёрлади. Қуйи Чирчиқ районидан корхонага кўплаб олча келтирилмоқда. Коллектив ундан юқори сифатли маҳсулот тайёрлашга киришди.

А. МЕЖИКОВСКАЯ.

Қўриқ ва бўз ерлар учун

ВЛКСМ Марказий Комитетининг Чақириғи ҳамма жойда қизғин муҳокама қилинмоқда. Шаҳар аҳолисидан минг-минглаб киши етилтирилган мўл-кўл дон ҳосилини ўриб-йиғиб олиш ишида колхозчи ва совхоз ишчиларига ёрдам беришга отланмоқдалар. Янги ўзлаштирилган ерлардаги дон ҳосилини йиғиб олиш учун бошланган умумхалқ ҳаракатига қўшилган заводимиз коллективи ғаллакор районлар учун машиналар ишлаб чиқаришни кўпайтириш мақсадида астойдил ишламоқда.

Заводимизда лентали транспортёрлар, самоподавателлар, зерносушилкалар ва шунга ўхшаш механизмлар тайёрланади. Бу механизмлар ғалла ўрим-йиғимидаги иш процессларини кўп жиҳатдан енгиллаштиришга ёрдам беради. Коллективимиз мавжуд имкониятлардан тўла ва унумли фойдаланиб ишлаши натижасида ярим йиллик топшириқни муддатидан илгари бажарди ва пландан ташқари қўриқ ва бўз ерлар учун 43 машина ишлаб чиқарди.

Ўтган ойда қўриқ ва бўз ерларда ташкил қилинган «Краснодон» совхози ишчиларидан заводга хат келди. Хатда қисқа муддат ичида бир қанча транспортёр ва самоподавателлар тайёрлаб юбориш сўралган эди. Коллективимиз совхоз ишчиларининг хатига жавобан тежалган металл ҳисобидан зарур миқдорда транспортёр ва самоподавателлар ишлаб бериш мажуриятини олди. Бу мажбурият шараф билан бажарилди ва тайёрланган механизмлар совхозга жўнатилди.

Н. АЛЬТМАН,
«Ташпродмаш» заводининг директори.

Намунали дала шийпони

Соат 2 гача пахта майдонида сидқидиллик билан меҳнат қилган бригада аъзолари дала шийпонига тўплана бошладилар. Дарахтлар қуюқ соя ташлаб турган шийпон чиройли плакатлар, қишлоқ хўжалиги юксалишини ифодаловчи диаграммалар ва шиорлар билан безатилган. Шу пайт бригада агитатори ўртоқ Иброҳимова приёмник қулоғини бураб юборди. Дилларни қитиқловчи музика садолари бутун далани тўлдириб юборди. Меҳнатдан кейин роҳатланиб дам олиш, ҳордиқ чиқариш учун шийпонда ҳамма имконият бор. Колхозчилар чой ичиб, [illegible] бўлганларидан кейин аги[illegible] ишга [illegible]шди. Аввало у колхозчи[illegible] газета[illegible] янги хабарларни баланд [illegible]воз билан ўқиб берди. Сўнгра у ғўзага шу кунларда берилаётган ишлов мўл ҳосил тўплашнинг гарови деган темада суҳбат ўтказди.

Оққўрғон районидаги Ворошилов номли колхоздаги ўртоқ А. Емцова бошлиқ бригада аъзоларининг тушки дам олиш пайтлари ана шундай кўнгилли ўтмоқда. Бу бригаданинг аъзолари 50 гектар пахта майдонининг ҳар гектаридан 40 центнердан ҳосил етиштириш мажбуриятини олганлар

Ҳозир ғўзалар ёппасига гулга кирди.

М. КАНЗАФАРОВ.

Цехдаги суҳбат

Тушки овқатдан кейин завод ишчилари бирин-кетин цех қизил бурчагига кириб келдилар. Иш бошланишига ҳали ярим соат чамаси вақт бор. Бугунги суҳбатга участка ишчиларидан ташқари қуювчилар, стерженшчилар, формовшчиклар ва бошқа касбдаги ишчилар ҳам таклиф этилган эди. Ҳамма тўпланди.

—Ўтган галги суҳбатимизда,—деди агитатор ўртоқ Рудой,—бир процент бракнинг ишлаб чиқаришга қанчалик зарар етказиши ҳақида гаплашган эдик. Бугунги суҳбатда конкрет экономика ва унинг аниқ мисолларини кўриб чиқамиз.

«Чирчиқсельмаш» заводи қуюв цехи меҳнат ва иш ҳақи бўлимининг бошлиғи коммунист агитатор ўртоқ Рудой завод ишчилари ўртасида экономика темасида тез-тез суҳбат ўтказиб туради. У ишлаб чиқариш илғорларининг иш тажрибасини конкрет мисоллар билан анализ қилиб беради.

— Улар,—дейди агитатор,—ўз участкаларидаги ишни ва унинг экономикасини яхши биладилар. Шунинг учун ҳам илғор ишчилар ишлаб чиқаришдаги ички резервларни ишга солган ҳолда меҳнат унумдорлигини тобора оширишга эришаётирлар.

Агитатор ишлаб чиқаришда меҳнат унумдорлигини оширишнинг технологик процессларни такомиллаштириш — механизмларнинг тўла қувват билан ишлашига боғлиқ эканини уқтириб ўтди.

Ўртоқ Рудой кейинги вақтда цехда иккита қуюв конвейерининг ишга туширилиши формовка ишини ва бошқа процессларни тўла равишда механизациялаштириш имкониятини яратганлигини айтиб берди.

—Лекин, — деди у—қуюв ишини тўла такомиллаштиришда ҳаммамиз актив қатнашишимиз лозим. Ҳали ишлаб чиқаришнинг айрим участкаларида қўл кучи билан бажариладиган процесслар кўп. Масалан, ҳозир опокни конвейерга қоқиш қўл кучи билан бажарилаётир. Агар бу процессни такомиллаштирсак, йилига 50 минг сўм тежаган бўлар эдик. Рационализаторларимиз масаланинг ана шу томонига эътиборни кучайтиришлари лозим.

Суҳбат қатнашчилари маҳсулот таннархини арзонлаштириш, бракка қарши кураш йўлларини белгиладилар ва ўз тажрибаларини ўртоқлашдилар.

В. СКОРОДУМОВ.

Кураш ва шонли ғалабалар йўли

(Хитой Коммунистик партиясининг 35 йиллиги муносабати билан)

Янги, озод ҳаёт сари йўлда хитой халқи босиб ўтган энг ёрқин тарихий даврлардан бири 1921 йил 1 июль кунидир. Шу куни Хитой Коммунистик партиясининг биринчи съезди чақирилган эди.

Хитой пролетариати сонининг ва жанговар қобилиятининг ўсиши ҳамда мамлакатдаги илғор кишилар орасида марксизм-ленинизмнинг тарқалиши билан Хитой Коммунистик партиясининг тузилиши учун замин тайёрланган эди. Хитойда марксча-ленинча таълимот Улуғ Октябрь социалистик революциясидан кейин тарқала бошлади. «Руслар марксизмни қўллаганликлари натижасида хитойлар марксизмга эга бўлдилар», — деб ёзган эди ўртоқ Мао Цзэ-дун.

Россиядаги пролетар революциясининг ғалабасига Хитой халқининг дастлабки жавоби империализмга ва феодализмга қарши ҳаракат бўлди. Бу ҳаракат 1919 йил 4 майда Пекинда студентлар намойишидан бошланди. Бу ҳаракат тарихга «4 май ҳаракати» номи билан кирди.

«4 май ҳаракати»нинг тарихий аҳамияти шундан иборатки, унда сиёсий кураш майдонига чиққан хитой пролетариати актив қатнашди.

Иккинчи томондан, «4 май ҳаракати» прогрессив интеллигенция доираларида марксизмни тарқатишга ёрдам берди. Прогрессив интеллигенция эса ишчилар орасида илмий социализм ғояларини пропаганда қила бошлади. Шундай қилиб, империализмга ва феодализмга қарши 1919 йилда Хитойда бошланган ҳаракат Коммунистик партия тузишни тайёрлади.

1920 йилдаёқ Пекинда, Шанхайда, Уханда, Чаншада, Кантонда, Цзинан ва бошқа шаҳарларда коммунистик группалар вужудга келди. Бир йилдан кейин эса, 1921 йил 1 июлда шу группаларнинг 12 вакили, шу жумладан Чанша делегати ўртоқ Мао Цзэ-дун яширин равишда Шанхайда йиғилди. Бу ерда тарихий аҳамиятга эга бўлган масала ҳал қилинди — съезд Хитой Коммунистик партиясининг тузилганлигини эълон қилди, унинг Уставини қабул қилди, марказий органларни сайлади.

«4 май ҳаракати» ва Хитой Коммунистик партиясининг тузилиши буржуазия бошчилик қилган эски типдаги буржуа-демократик революциясининг пролетариат раҳбарлигидаги янги типдаги буржуа-демократик революциясига, яъни янги демократик революцияга айлантирди. Бу революция Хитойнинг социалистик ривожланиш перспективасини очиб берди.

Хитой Коммунистик партияси олдида мураккаб ва шарафли вазифа — мамлакатда кўтарилиб келаётган халқ революциясига бошчилик қилиш ва уни ғалабага олиб бориш вазифаси турар эди.

Хитой Коммунистик партиясининг ўз ишчилар синфи, бутун хитой халқи, халқаро коммунистик ҳаракат олдидаги жуда катта хизмати шундан иборатки, у бу вазифани муваффақиятли ҳал қилди, марксча-ленинча таълимотни Хитойнинг конкрет шароитларига ижодий тарзда татбиқ қилди. Хитой Коммунистик партияси кучи ва обрўсининг энг асосий манбаларидан бири шудир. Хитой Компартиясининг революцион кураши марксча-ленинча назарияни янги тажриба ва қоидалар билан бойитди.

Хитой Компартияси оппортунистик оғмачиликларга қарши курашда ривожланди ва мустаҳкамланди. 1924-1927 йиллардаги биринчи революцион граждан уруши даврида ўнг оппортунизм, буржуазия олдида таслим бўлишни тарғиб қилиш ва шунга амал қилиш партияга энг кўп зарар келтирди; 1927-1936 йиллардаги иккинчи революцион граждан уруши даврида Хитой революциясига «сўл» оппортунизм катта зарар келтирди.

Партия оммасини ўзига эргаштириб борган ва жангларда синалган ленинчиларнинг актив кураш олиб бориши туфайли Коммунистик партия оппортунизмни енга олди ва Хитой революциясида оммага марксча-ленинча тўғри раҳбарлик қилишни таъминлай олди. 1935 йилнинг январида Цзуньида бўлган тарихий кенгашда «сўл» оғмачи-догматиклар партия раҳбарлигидан четлантирилди, Марказий Комитетнинг ўртоқ Мао Цзэ-дун бошчилигидаги янги раҳбарлиги тузилди. Хитой Коммунистик партияси Марказий Комитетининг апрель (1945 йил) Пленуми кўрсатганидек, «бу — Хитой Коммунистик партияси ҳаётида жуда катта тарихий аҳамиятга эга бўлган бурилиш бўлди».

Хитой Коммунистик партиясининг жуда катта ютуғи Хитой революциясининг муҳим масалаларининг — яхлит фронт ҳақидаги ва қуролли кураш ҳақидаги масалаларнинг ишлаб чиқилиши бўлди.

Хитой Коммунистик партияси яхлит фронт қуролидан ва қуролли кураш методидан муваффақиятли фойдаланишни ўрганиб олиб, халқ оммаси билан мустаҳкам жипслашган, уларни душман устидан ғалабага моҳирлик билан олиб борадиган қудратли кучга айланди. Коммунистик партиянинг Хитой тарихий тақдирини ҳал қилишдаги аҳамияти ғоят каттадир. Коммунистлар бўлмаганида эди, хитой халқининг япон империалистларига қарши олиб борган миллий-озодлик уруши йилларида фронт орқасидаги 100 миллион аҳоли яшайдиган катта территорияни босқинчилардан озод қилиш мумкин бўлмас эди. Коммунистлар бўлмаганида эди Хитойни Америка монополиялари асоратига топширмоқчи бўлган Чан Кай-шининг халққа қарши режимини тор-мор келтириш мумкин бўлмас эди. Коммунистлар бўлмаганда эди империализмга ва феодализмга қарши революцияда ғалаба қозониш, ишчилар синфи раҳбарлигидаги халқнинг демократик диктатурасини ўрнатиш ва социализм йўлидан олға қараб бориш мумкин бўлмас эди.

1949 йилда Хитой Халқ Республикаси эълон қилиниши билан улуғ хитой халқининг кўп асрлик тарихида янги давр бошланди. Ўтиш даври, социалистик жамият қуриш даври бошланди. Иқтисодий жиҳатдан қолоқ аграр мамлакатни қудратли индустриал социалистик давлатга айлантиришдек улуғ ишга киришган хитой халқ оммасига синалган жанговар раҳбар — Хитой Коммунистик партияси бошчилик қилмоқда.

Хитой халқи коммунистлар раҳбарлиги остида қисқа муддат ичида кўпйиллик уруш натижасида вайрон бўлган мамлакат экономикасини тиклаб олди, аграр ва бошқа демократик ўзгаришларни тугаллади ҳамда 1953 йилдан бошлаб Хитой Халқ Республикаси халқ хўжалигини ривожлантириш биринчи беш йиллик планини амалга оширишга киришди.

Янги Хитой эришган сиёсий ва иқтисодий муваффақиятлар умумий сайловлар ўтказиш ва 1954 йилнинг сентябрь ойида халқ вакиллари Умумхитой мажлисида Хитой Халқ Республикаси Конституциясини қабул қилиш учун шароит яратди. Конституцияда хитой меҳнаткашлар оммасининг улуғ муваффақиятлари мустаҳкамланди. Шу билан бирга конституцияда Коммунистик партиянинг бош йўли асосида давлатнинг ўтиш давридаги асосий вазифалари, яъни: мамлакатни секин-аста социалистик асосда индустриялашни амалга ошириш, қишлоқ хўжалигида, ҳунармандчилик саноатида, шунингдек капиталистик саноат ва савдода социалистик ўзгаришларни секин-аста тугаллаш вазифалари белгилаб берилди.

Совет Иттифоқининг ва социалистик лагердаги барча мамлакатларнинг биродарларча ёрдами туфайли Хитой Халқ Республикаси бу вазифаларни амалга ошириш соҳасида катта муваффақиятларга эришди. 1955 йилда саноат маҳсулоти ишлаб чиқариш революциядан илгариги Хитойда эришилган энг баланд даражадан икки баравардан зиёдроқ ўсди, 1949 йилдаги даражага нисбатан эса 4 баравардан зиёдроқ ўсди.

Саноат, биринчи навбатда металлургия, ёқилғи қазиб чиқариш, энергетика, машинасозлик ва оғир индустриянинг бошқа соҳалари тез суръатлар билан ривожланмоқда. Юзларча йирик саноат корхоналари ва электростанциялар барпо этилмоқда, минглаб километр темир йўл ва тош йўл қурилмоқда.

Мамлакатда туб социалистик ўзгаришлар амалга оширилмоқда, кўп укладли экономиканинг социалистик экономикага айланиш процесси рўй бермоқда.

Хитой Коммунистик партияси ленинча таълимотнинг социализм қуриш тўғрисидаги асосий қоидаларига ва Совет Иттифоқидаги социалистик қурилиш тажрибасига таяниб иш кўрмоқда. Шу билан бирга у социалистик жамият қуриш ишига Хитой шароитининг спецификасига асосланган ҳолда кўпгина янгиликлар киритмоқда.

Хитой Коммунистик партиясининг раҳбарлиги остида бир юз йигирма миллион якка деҳқон хўжаликлари бир қанча босқичлар орқали социализм йўлига ўтказилмоқда. Коммунистлар ўзаро ёрдам меҳнат группалари тажрибасида деҳқонларга ишлаб чиқаришдаги коллективизмнинг афзалликларини кўрсатиб, коллектив меҳнатга ва хусусий ерга асосланган ярим социалистик қишлоқ хўжалик ишлаб чиқариш кооперативларини тузиш, шундан кейин эса тўла социалистик типдаги ишлаб чиқариш кооперацияси тузиш учун бошланган оммавий ҳаракатга бошчилик қилмоқдалар.

Партия ташкилотлари олиб борган катта ташкилий ва агитация-пропаганда ишлари туфайли, шунингдек Хитой ишчилар синфи ва халқ-демократик давлатнинг деҳқонларга кўрсатган ёрдами туфайли меҳнаткаш деҳқонлар оммасининг социалистик ўзгаришлар соҳасидаги активлиги тез ўсмоқда. Ҳозироқ деҳқон хўжаликларининг ўндан тўққиз қисми қишлоқ хўжалик ишлаб чиқариш кооперативларига бирлашди, шу жумладан социалистик типдаги ишлаб чиқариш кооперативларига Хитойдаги деҳқон хонадонларининг 61 проценти бирлашган.

Коммунистик партия раҳбарлиги остида хитой халқи хусусий капиталистик саноат ва савдони ҳам социалистик асосда қайта қуриш вазифасини муваффақиятли ҳал этмоқда. Ҳозир капиталистик саноат ва савдо корхоналарининг асосий қисми давлат томонидан бошқариладиган давлат — капиталистик аралаш корхоналарга айлантирилган. Ишчилар синфи ва Хитой Коммунистик партияси давлат капитализмидан капиталистик мулкни умумхалқ мулкига айлантириш воситаси сифатида муваффақиятли фойдаланмоқда.

Хусусий саноат ва савдони тинч йўл билан социалистик асосда қайта қуриш ишида Хитой Коммунистик партияси марксизм-ленинизмдан ижодий фойдаланаётганлиги ва бинобарин уни бойитаётганлиги ёрқин ифодаланмоқда.

Халқ Хитойида сиёсий ва хўжалик соҳасидаги ғалабалар асосида чинакам маданий революция авж олдирилмоқда. Ишчилар ва деҳқонлар, уларнинг болалари, майда миллатларнинг кўплаб вакиллари революция ғалаба қозонганидан кейин илм олиш, фан ва маданиятдан баҳраманд бўлиш имкониятига эга бўлдилар.

Олти юз миллионли хитой халқининг ғалабаси, унинг янги ҳаёт қуришдаги муваффақиятлари Хитойни чинакам улуғ жаҳон давлатига айлантирди. Хитой Халқ Республикаси Совет Иттифоқи ва бошқа тинчликсевар мамлакатлар билан мустаҳкам ҳамкорликда умумий тинчликни ва халқлар хавфсизлигини мустаҳкамлаш учун изчиллик билан кураш олиб бормоқда. Кореяда, Ҳинди Хитойда уруш ўчоғини тугатишда, Узоқ Шарқда ва бутун дунёда кескинликни юмшатишда Хитой Халқ Республикаси ўйнаган роль ҳаммага маълумдир. Хитой Халқ Республикаси ва Ҳиндистон томонидан олға сурилган тинч-тотув яшашнинг машҳур беш принципи турли социал тузумдаги давлатларнинг ўзаро муносабатларида борган сари кенгроқ халқаро аҳамиятга эга бўлмоқда.

* * *

Бундан 35 йил илгари 50 га яқин аъзоси бўлган Хитой Коммунистик партияси ўз йўлини бошлаган эди. Ҳозир унинг сафларида 9 миллиондан кўпроқ коммунист бор. Бу рақамлар улуғ партиянинг обрўси, эътибори ва кучининг қай даражада ўсганини ёрқин кўрсатади. Бу партия хитой халқини тўрт революцион уруш оловидан олиб ўтиб, 1949 йилдаги тарихий ғалабага олиб келди ва унга социализм йўлини очиб берди.

Хитой ишчилар синфи, меҳнаткаш деҳқонлари, халқ интеллигенциясининг хўжалик ва маданий қурилиш соҳасидаги улуғвор ғалабалари хитой халқининг социалистик жамият қура олишини амалда исботламоқда.

Хитой халқ оммасининг битмас-туганмас ижодий кучлари ва Коммунистик партиянинг марксча-ленинча доно раҳбарлиги — бу ғалабанинг гаровидир.

«Ишимизга раҳбарлик қиладиган асосий куч Хитой Коммунистик партиясидир.

Идеологиямизнинг назарий базаси марксизм-ленинизмдир.

Йўлимиздаги барча қийинчиликларни ва тўсиқларни енга олишимизга ва мамлакатимизни улуғ социалистик республикага айлантиришимизга тўла ишонамиз».

Ўртоқ Мао Цзэ-дуннинг бу сўзларида коммунизмга бораётган хитой халқининг мустаҳкам иродаси ифодаланган.

М. ЮРЬЕВ.

Дала ишларини пухта уюштириб, ғўзаларнинг кўпроқ кўсак олиши учун курашайлик!

☆

Меҳнат севар механизаторлар

Розиқ Муртазаевни фақат Ленин номли колхозда эмас, балки бутун Чиноз районининг пахтакорлари танийдилар ва ҳурмат қиладилар. Розиқ ака ўтган йили ўртоқ Ҳасан Мирзаумаров бошлиқ бригадада ишлаб, мўл ҳосил етиштиришда ўзининг муносиб ҳиссасини қўшди. У хизмат қилган бригада аъзолари мавжуд пахта майдонларининг ҳар гектаридан 39 центнердан ҳосил топширишга муваффақ бўлдилар.

Бу йил Розиқ ака 800 гектар ердаги ғўзани культивация қилиб бериш мажбуриятини олган. У ўз агрегатидан тўла ва унумли фойдаланиб, кунлик культивация нормасини 1,5-2 ҳиссаға етказиб адо этаётир. Розиқ ака Садриддин Ражабов, Ҳайдар Эсонов ўртоқлар бошлиқ бригадаларда хизмат қилиб, ҳар иккала бригаданинг ғўзаларини икки мартадан сифатли культивациядан чиқарди. Розиқ ака ғўзаларни икки томонлама ишлашда фидокорона меҳнат қилаётганлиги учун тақдирланди. Унга Ўзбекистон ССР Олий Советининг Фахрий ёрлиғи топширилди. Мукофотдан илҳомланган Розиқ ака ғайратига-ғайрат, кучига-куч қўшиб ишламоқда. У шу вақтга қадар 500 гектардан ортиқ ердаги ғўзани сифатли культивация қилди. Илғор механизатор Розиқ аканинг иш тажрибаси механизаторлар ўртасида оммалаштирилмоқда.

С. ҲАМРОЕВ.

Мўл ҳосил етиштириш учун

Бўстонлиқ районидаги Маленков номли колхоз аъзолари бу йил 220 гектар пахта майдонининг ҳар гектаридан 20 центнердан ҳосил етиштириш мажбуриятини олганлар. Улар ўз зиммаларига олган мажбуриятларини шараф билан бажариш мақсадида механизаторлар билан ҳамкорликда ишлаб, ғўза парваришини тобора кучайтирмоқдалар.

Бригадаларaро бошланган мусобақада ўртоқ Ҳомит Юсупов бошлиқ бригада аъзолари ғолиб чиқиб, барча майдонларидаги ғўзаларини 3 марта комплекс парваришдан чиқариш олдида турибдилар.

74 гектар пахта майдонининг ҳар гектаридан 25 центнердан ҳосил олиш учун астойдил ишлаётган бригада аъзолари ғўзани суғориш, культивация қилиш, кетмон чопиғи каби ишларни белгиланган график бўйича бир-бирига боғлаб олиб бормоқдалар. Бригаданинг илғор кетмончиларидан Б. Шолиева, М. Боқиева, М. Аҳмедова ўртоқлар ғайрат билан ишлаб, мўл ҳосил етиштиришга муносиб ҳисса қўшмоқдалар. Сайдаҳмат Мирзаҳалилов, Лойиқ Қўрғонов ўртоқлар бошлиқ звеноларда ғўзаларни илғор агротехника қаидасига мувофиқ най усулида суғормоқдалар. Шунингдек «Қизил ту», Молотов номли колхозларнинг пахтакорлари ҳам ғўза парваришини қулай агротехника муддатларида сифатли қилиб ўтказаётирлар.

К. ТЎҒОНОВ.
Э. ТУРКМАНОВ.

Орджоникидзе районидаги «Қизил Ўзбекистон» колхозининг ўртоқ А. Эгамназаров бошлиқ бригадасининг аъзолари бу йил ҳар гектар ердан 42 центнердан ҳосил етиштириш учун курашмоқдалар. **Суратда:** (чапдан ўнгга) 5-звено бошлиғи **А. Боймуротов** ва бригада бошлиғи **А. Эгамназаров** ўртоқлар суғорилаётган участкани кўздан кечирмоқдалар.

В. Салов фотоси.

ИЮНДАГИ ҚОЛОҚЛИКНИ ТУГАТИШ КЕРАК

Бекобод районидаги Маленков номли колхоз аъзоларининг ғўза парвариши соҳасида эришаётган муваффақиятлари чиндан ҳам тақдирга сазовордир. Азамат пахтакорлар меҳнатни тўғри уюштириш, интизомни мустаҳкамлаш ва ўзаро социалистик мусобақани кучайтиришлари натижасида 630 гектар пахта майдонидаги ғўзаларни озиқлантириш ва суғориш ишларини қулай агротехника муддатларида сифатли ўтказмоқдалар. Айниқса колхознинг ўртоқ Қурбон Ёриев бошлиқ бригадасининг ғўзалари кишини қувонтиради. Бу ғўзаларнинг ҳар бир тупида 2-3 тадан кўсак бор.

Афсуски, район колхозларининг ҳаммасида ҳам ғўза парвариши Маленков номли колхоздагидек намунали уюштирилган эмас. Ғўза парвариши ҳар тарафлама кучайтириб юборилиши лозим бўлган шу кунларда бир қатор колхозларда ҳаддан ташқари хотиржамликка, бўшашувчиликка йўл қўйилмоқда. Колхозчилар ўртасида меҳнат интизоми бўшашиб кетган. Механизация воситаларидан фойдаланиш талабга мутлақо жавоб бермайди. Колхозларнинг ва МТС-ларнинг раҳбарлари томонидан ана шундай хато ва камчиликларга йўл қўйилиши натижасида ўз вақтида культивация ва чопиқ қилинмаган ғўзаларни бегона ўтлар босиб ётибди, ғўзалар чанқаб қолган.

Будённий номли колхозда ҳали ўнлаб гектар ердаги ғўза ўтдан тозаланмаган. Сталин номли колхознинг С. Шералиев, Х. Қурбонов ўртоқлар бошлиқ бригадаларига қарашли ғўзада вилт касаллиги пайдо бўлган — ҳар 10-15 туп ғўзанинг 3-4 тупи сўлиб қовжирай бошлаган. Колхоз раҳбарлари «энди бунинг олдини олиб бўлмайди» деган хомхаёл билан ишни бўшаштириб юборганлар. Ваҳоланки, бу ерларда тезда чуқур чопиқ қилиш, қўшимча озиқлантириш каби зарур тадбирларни амалга ошириш йўли билан касалликнинг олдини олиш мумкин.

Колхоз далаларида ўргимчаккана ва бошқа зараркунандалар тарқалиб, улар ғўзаларни кўплаб нобуд қилаётир. Лекин бунга қарши жиддий кураш олиб борилаётгани йўқ. Биринчи МТС дирекцияси бу колхозга фақат битта ОДН машинаси юборган. ОДН ёмон ремонт қилингани учун ниҳоят даражада унумсиз ва сифатсиз ишлаётир.

Колхозларда суғориш ишлари айниқса ёмон уюштирилмоқда. «Большевик» колхозининг 4-5- бригадаларида 30 гектарга яқин ердаги ғўза қаттиқ чанқатиб қўйилган. Сувчилар тажрибасиз бўлгани учун суғоришнинг сифати талабга мутлақо жавоб бермайди

Колхозларда механизация воситаларидан етарли фойдаланишга, ғўза қатор ораларини икки томонлама ишлашга ҳам эътибор берилмаётир. Масалан, ўртоқ Р. Абдуллаев раислик қилаётган Хрушчев номли колхозда план ва МТС билан қилинган шартнома бўйича 200 гектар ердаги ғўза узунасига ва кўндалангига культивация қилиниши лозим эди. Колхоз раҳбарларининг бу ишга ўта кетган даражада совуққонлик билан қараётганликлари, механизациядан тўла ва унумли фойдаланилмаётганлиги сабабли эндигина 76 гектар ердаги ғўза икки томонлама культивация қилинди.

Колхозда меҳнат яхши ташкил қилинмаган, интизом бўш, кўпгина киши иккинчи даражали ишлар билан шуғулланиб юрибди. Дала шийпонлари колхозчиларнинг маданий дам олишларига мосланмаган, иссиқ овқат ташкил қилинган эмас, ясли йўқ. Мана шу камчиликларнинг ҳаммаси ғўза парваришининг орқага судралишига сабаб бўлмоқда. Ҳозир ҳам колхознинг 3- ва 5- бригадаларида 40 гектардан ортиқ ердаги ғўза бегона ўт остида қолмоқда. Ғўзаларга ҳашарот ҳам тушган.

Биринчи МТСда кам қувват колхозларга ёрдам бериш ҳақида қатор қарорлар, кўрсатмалар бору, афсуски, амалий иш йўқ, Хрушчев номли колхозга биттагина ОДН машинаси юборилган. Культивация қилиш графиклари бажарилмаётир. 1-МТС раҳбарлари кам қувват колхозларда юз бераётган камчиликларни бартараф қилишни, уларга амалий ёрдам беришни унутиб қўйган. Бундай аҳволни ўртоқ Муҳаммаджонов раҳбарлик қилаётган иккинчи МТСда ҳам кўрамиз.

Район партия ва совет ташкилотларининг раҳбарлари колхозларда ғўза парваришида юз бераётган камчиликларни тезда бартараф қилиш учун, Ўзбекистон КП Марказий Комитетининг июль ойида ғўзалар парваришини кучайтириш ҳақидаги қарорига тўла амал қилиб, ўз ишларида кескин бурилиш ясашлари керак.

У. ЖОНГИТОВ,
«Тошкент ҳақиқати» мухбири.

Шоналар гулга, гуллар тугунчакларга айланмоқда

Гулистон районидаги Молотов номли колхознинг ўртоқ Эминов бошлиқ бригада аъзолари бу йил 70 гектар пахта майдонига чигитни квадрат-уялаб ва тор қаторлаб экиб ҳар гектаридан 36 центнердан ҳосил етиштириш учун астойдил меҳнат қилмоқдалар. Ана шу мақсад билан бригада аъзолари барча майдондаги ғўзанинг иккинчи комплекс парваришини тугаллаб, учинчи парваришни қизғин олиб бораётирлар. Ғўзалар бир марта маданий ва маҳаллий ўғит аралашмаси билан озиқлантирилди. Бригадада ишлаётган 2-МТСнинг моҳир универсалчиси ўртоқ Халил Исмоилов ғўзаларни узунасига ва кўндалангига икки марта культивация қилиб бригада аъзоларининг ҳурматига сазовор бўлаётир.

— Квадратларда ишлаш кишига завқ бағишлайди, — дейди универсалчи ўртоқ Исмоилов. Чунки квадратларда иш унуми анча ошади ва меҳнат самаралари кўзга ташлана қолади.

Ўртоқ Исмоилов культивация қилган майдонлардаги ғўзалар нормал ривожланиб, шоналари гулга, гуллари эса, тугунчакларга айлана бошлади.

С. ҚУДРАТОВ.

Тинчлик ва дўстлик алоқалари

Алишер Навоий номидаги давлат халқ кутубхонасига ҳар куни 2-3 марта почта келади. Кутубхона ходимлари келадиган хат, газета, журнал ва китоблар орасида албатта бирорта қизиқарли янгиликни учратадилар.

Яқинда шундай воқиа рўй берди: почтальон оғиргина бир пакетни олиб келиб кутубхона ходимига берди. Пакет очилганида ундан қўшни Эрон мамлакатидан келган хат чиқди. Кутубхона хизматчилари бу хатни зўр қониқиш билан ўқиб чиқдилар. Теҳрон миллий музика олий мактабининг директори, композитор Руҳали Халиги кутубхонага хат билан бирга 13 та музика асарини совға қилибди. Кутубхона директори Маҳмуд Зуфаров бу совға учун Эрон композиторидан жуда хурсанд бўлди. «Алишер Навоий номли давлат халқ кутубхонасининг дирекцияси, — деб бошлади у композиторга ёзилаётган хатни, — юборган совғангиз учун Сизга самимий раҳмат ва ташаккур айтади. Сизнинг дўстлик туйғулари ифодаси бўлган бу совғангизни ғоятда қадрлаймиз. Кутубхона дирекцияси Сиздан Ўзбекистон композиторларининг биз юбораётган асарларини қабул қилишингизни сўрайди». Ўзбекистон композиторларининг асарларидан иборат совға дўстлик туйғулари билан тўлиб-тошган хат билан қўшиб Эрон композитори адресига юборилди.

Мана олдимизда узоқ Бенгалияда чиқадиган иқтисодий, адабий, тарихий, маданий, географик журналлар. Бу журналларнинг саҳифаларида бизнинг юрагимизга яқин бўлган ҳинд дўстларимиз мустамлакачилик бўйинтуруқларини улоқтириб ташлаб, ўз мамлакатлари ҳаётини қайтадан қураётганликларини: электростанция ва металлургия заводлари, мактаб ва шифохоналар, институт ва лабораториялар барпо қилаётганликларини содда ва мазмунли жумлаларда ҳикоя қиладилар. Шуниси характерлики, журнал саҳифаларидаги ҳар бир сатр империалистларга қарам бўлмаган озод ва мустақил ҳаёт қураётган Ҳиндистонга самимий ёрдам кўрсатаётган совет халқига нисбатан дўстлик ва муҳаббат туйғулари билан суғорилган.

Совет кишилари халқ демократияси мамлакатлари ҳаётига зўр қизиқиш билан қарайдилар. Мамлакатлар ўртасида маданий бойликларни ўзаро алмашиш бу қизиқиш эҳтиёжларини қондиришда муҳим роль ўйнамоқда. Навоий номли кутубхона Польша ва Албания, Чехословакия ва Болгария, Германия Демократик Республикаси ва Венгрия, улуғ Хитой ва Руминия, Вьетнам ва Монголия халқ республикасидан, Корея халқ демократик республикасидан турли адабиётларни мунтазам равишда олиб туради. Ўзбек китобхонлари халқ демократияси мамлакатларида нашр этиладиган 106 журнал, 40 газета, юзлаб илмий китоб ва беҳисоб бадиий асарлар билан танишиш имкониятига эгадирлар.

Қардош Хитой мамлакатидан Коммунистик партиянинг марказий органи — «Женьминьжибао», Пекинда рус тилида чиқадиган «Дружба» газеталари ва «Санъат» ҳамда «Халқаро обзор» журналлари олинади. Чехословакиядан «Руде право» газетаси ва «Тарихий журнал», «Театр» журналлари келиб туради.

Венгриядан юбориладиган «Литературная газета» ва «Звезда» деган адабий журнал совет китобхонларини ҳозирги замон Венгрия адабиётининг янгиликлари билан таништиради, ўз саҳифаларида социалистик реализм методларини муҳокама қилади. Бундан ташқари журналда чет эл прогрессив ёзувчиларининг шеърлари, очерклари ва романларининг таржимаси ҳам босилади.

Демократик Берлин ўзбек китобхонларини ўз газета ва журналларининг янги сонлари билан хурсанд қилди. Вьетнам ва Кореядан келадиган адабий маҳсулотлар чет эл интервентларига қарши кураш ва янги социалистик ҳаёт қуриш ғояларини пропаганда қилади.

Кутубхона юқоридагилардан ташқари Франция, Англия, Америка Қўшма Штатлари, Италия, Голландия ва бошқа капиталистик мамлакатлардан ҳам журнал ва китоблар олиб туради.

Кутубхонанинг ташқари ҳовлисидан ўтиб обонемент бўлимига кирдик. Полкалар яқиндагина халқ демократияси ва шарқий мамлакатлардан олинган жуда кўп янги китоблар билан тўлиб-тошиб ётибди.

Биз машҳур немис ёзувчиси Арнольд Цвейгнинг бадиий асарлар томини варақлаб кўрдик: «Унтер Гриш тўғрисида тортишув» ва «Верден тарбияси». Иккала роман ҳам яқиндагина демократик Берлинда нашр қилинган. Ёзувчи Вилли Бределнинг «Ота», «Ўғиллар», «Невара» деган уч романидан иборат Трилогияси диққатимизни жалб қилади. Худди шу ерда ёзувчи Берти Лаекнинг «Бўрон ва осойишталик» романи турипти. Халқлар ўртасида тинчликни сақлаш халқаро Сталин мукофотининг лауреати талантли ёзувчи Анна Зегерснинг «Ҳамроҳлар» номли янги романи ҳам кечикмай Ўзбекистонга етиб келипти.

Демократик германиялик дўстларимиз бахтиёр совет болалари учун ҳам бир қанча қизиқарли китоблар юборганлар.

Немис адабиёт тарихчиси Герберт Скурланинг гениал ёзувчилар Иоганн Вольфганг Гете ва Фридрих Шиллер ўртасидаги дўстликка бағишланган тўплами муҳим аҳамиятга эгадир. Бу китобда икки йирик ёзувчи ўртасидаги дўстликка оид тарихий ҳужжатлар тўпланган. Мазкур асар билан танишган китобхон ҳар иккала ёзувчининг ижодий методи тўғрисида қимматли маълумотларга эга бўла олади.

Тинчликни сақлаш халқаро Сталин мукофотининг лауреати Леон Кручковский Польшадагина эмас, балки бутун дунё китобхонлари орасида машҳурдир. Унинг Америка Қўшма Штатларида электр стулида ўз ҳаётларидан жудо бўлган эр хотин Розенберглар тўғрисида ёзган сўнгги драматик асарини бутун дунёдаги соф виждонли кишилар севиб ўқийдилар. Розенберглар адолат, эркинлик ва тинчлик тарафдори бўлганликлари учун ўлдирилдилар. Кручковский бу эрксеварлар образини юксак бадиий маҳорат билан кўрсатган. Поляк ёзувчисининг кутубхонада мавжуд бўлган «Ўзимизники ва бегоналар ичида» романи ва «Немислар» пьесалари ҳам китобхонлар орасида катта обрў қозонган.

Тоғлик Албания ва серқуёш Руминия мамлакатларидан ҳам анчагина адабиёт янгиликлари келган. Албан шоири Арреза Скендер «Қўшиқ ва баҳор» номли китобида ўз ватанининг гуллаб яшнашини куйласа, шоир Люан Гафецеци «Парвоз» китобида янги уруш оловини ёқувчиларга қарши, тинчлик учун, қурол-яроғларни қисқартиш учун кураш ғояларини кўтаради. Албан ёзувчилари Сако Пихнининг новеллалари ва Стерио Спассенинг «Биз ёлғиз эмасмиз» романи ҳам диққатга сазовордир.

Чет элдаги дўстларимизнинг китобларига ўзбек китобхонлари жуда ҳурмат билан қарашади ва севиб ўқишади. Узоқ эллардан келган китоб, журнал ва газеталарнинг кутубхона полкасида узоқ турганини кўрмайсиз. Улар қўлдан-қўлга ўтиб, китобхонларни қувонтиради, уларни ўз дўстлари тўғрисидаги янги маълумотлар билан бойитади. Бу совет кишиларининг чет эл мамлакатлари ҳаёти, маданияти ва моддий шароитлари билан танишишга ниҳоятда қизиқишларини, дунё халқлари билан дўстлик ва тинчликда яшашга интилаётганликларини тасдиқловчи ёрқин далилдир.

Яқинда кутубхонага Брюссель штампи билан бир хат келди. Унда белгиялик олим, филология фанлари доктори Алоис Брукманс 1889 йилда нашр этилган «Туркистон халқ кутубхонасининг форс, араб ва турк қўл ёзмалари» китобини топишда ёрдамлашишни сўрапти. Доктор Алоис Брукманс шундай деб ёзади:

«Белгия кутубхоналарининг бирортасида ҳам ушбу китобнинг ҳеч қандай нусхаси йўқлигини ҳисобга олишингизни сўрайман». Кутубхона директори ўртоқ Зуфаров олимнинг хатини ўқиб чиққач:

— Бизнинг вазифамиз олимга ёрдам бериш. Қаранг-а бутун Белгияда доктор Брукмансни қизиқтирган монография топилмапти. У бўлса бизда бор. Менингча, ана шу монографиянинг бир нусхасини Брюссель король кутубхонасига совға қилиш керак.

Директорнинг таклифини ходимлар қўллаб-қувватлашди. Монографиянинг бир нусхаси Белгияга юборилди. Бу ҳақда доктор Брукмансга хат орқали хабар қилинди. Шундай қилиб, отоқли олим дунёда нодир бўлган илмий иш билан танишиш имкониятига эга бўлди.

Л. ГОРЕНШТЕЙН.

„Бағри тош, деб сарлавҳа қўйинг...“

Ёзнинг иссиқ кунларидан бири. Амир Шерғозиев сувчиларнинг ишини кузатиб юрган эди, унинг ёнига 10-12 ёшлардаги бола чопиб келиб йиғламсираган ҳолда:

— Акамларнинг аҳволи яна ёмонлашаяпти, борар экансиз,— деди.

Амир ғўза қаторларида оқаётган сувга бир қарадию, қўлини ўқ ариқда ювиб, болани етаклаган ҳолда қишлоқ томон шошилди. У уйга кирмади-да тўппа-тўғри идорага йўл олди. Чунки раис машинани шу кунга ваъда қилган эди. Амир идорага етиб келганда колхоз раиси ариқ бўйидаги тол салқинида ўтириб яхшигина кийинган, хушбичим йигитга алланималарни ҳикоя қилаётган эди. У Амирнинг саломига, уни пайқамаган кишидек «алик» олди ва сўзида давом эта берди.

— Шу дейсиз, икки соат қолганда жўнадик, «Зим» омон бўлсин, зап машинада, соатига гоҳ 100, гоҳи 110 километр босиб боряпмиз. . . Роса ўнбеш минут қолганда Комсомол майдонига етиб келдик. . .

Амир қараса раиснинг сўзи тамом бўлмайдиган, «адабсизлик» бўлса ҳам:

— Раис ака, Файзулланинг касали оғирлашиб қолибди, машинаға келган эдим, деди.

— Ганнинг белига тепмасангчи,— раис уни жеркиб таплади. Аммо Амирнинг қалбини мушук тирнамоқда эди. У нима учундир титрар, ҳаяжонланарди.

— Шунақа қилиб дейсиз,— раис тамшаниб сўзида давом этди,— футбол ўйини бошланмай етиб бордим...

— Билет олганмидингиз?— Унинг сўзини бўлди шериги.

— Билет қаёқда дейсиз, икки кун илгари бир кишига тайинлаб юборсам, «билет фақат ташкилотларга тарқатилди», деб беришмабди. Аммо қўлда бор экан, битта билетга 50 сўм бераман десам йўқ деди, бир йигит келиб 60 сўм бериб илиб кетди. Қани энди билет тополсам. . .

Гап чўзилган сари Амир ари чаққан кишидек безовталанарди. У гапирмоқчи бўлиб бир-икки марта оғиз жуфтлаган бўлса ҳам, раис эътибор бермагач, бирнима дея олмади.

— Бир амаллаб, «Октябрь» кафесининг ойнасидан кўриб келдикда. Ўша куни қизиқ гаплар бўлди, ҳали бапуржа гапириб бераман,—раис шу гапларни айтгач, Амирга ўгирилди,— ҳа, яна машина талпвиниши?— қўймас экансанлар-да. . .

— Бирор машинани кира қилайлик десак вақт йўқ, иш билан овораман.

— Файзуллажонни машинага туширгилари келиб қолипти-да, деди раис,— эҳ аттанг, машинани бугун ҳам (24 июнь куни) бера олмайман-да. Нега дейсанми, оғайним Турғун Йўлчиевнинг тўйига юборган эдим. Юк машинаси бор.

— Файзулланинг касали ўзингизга маълум-ку. . .

— Катта машинада кета берсин, нима, суяги синиб кетармиди, — яна такрорлади раис. — Бўлар-бўлмасга зим-зим дейсанлар, шу машинани сотиб юборсам қутиламанми?!

Раис шундай дедию, ҳалиги ўртоғи билан «ЗИМ»га ўтириб тўйга кетди. Машина орқасидан чиққан чангдан Амир Шерғозиев юз-кўзларини бекитди.

* * *

Ҳурматли ўқувчи, Файзулла исмли йигит ким, Амир Шерғозиев нима учун уни фақат енгил машинада олиб кетиш тўғрисида раис билан адий-бадий айтишиб қолди? Бу воқианинг баёни шундай:

Файзулла Умиров Оққўрғон районидаги Ворошилов номли колхознинг собиқ звено бошлиғи. У ҳар йили гектаридан 30-40 центнердан ҳосил олиб келгани учун ўтган йили Бутуниттифоқ қишлоқ хўжалик виставкасига ҳам бориб келган. У далада ишлаётганда, пахта етиштириш учун тер тўкиб, жон-дили билан курашаётганда раис уни кафтида кўтаргуси келарди. Мана энди у касал. Яна қанақа касал денг, суяк сили касалига мубтало бўлиб қолди. У ҳозир ишга ярамайди. Медицина ходимлари ўзаро маслаҳатлашиб Файзулланинг қариндош-уруғлари яқинроқ бўлганлиги сабабли Самарқанд шаҳрига юборишга қарор қилдилар. Уни фақат енгил машинада, авайлаб олиб боришни маслаҳат кўрдилар.

Ана шу ерга келганда «жанжал» чиқди. Файзулла ишлаган бригаданинг бошлиғи Амир Шерғозиев раис ёнига бир марта машина сўраб келса у Тошкентга, «Пахтакор» командаси билан Эфиопия командаси ўртасида бўладиган футбол ўйинига кетиб қолган экан (раис футболга жонкуяр эканку, колхозчининг ҳолига жони ачимас экан). Мана бу гал машина сўраб келса машинани қандайдир дўсти, колхозга бир мирилик фойдаси тегмайдиган кишининг тўйига бериб юборибди.

Колхоз раиси Ғафур Отабоев ҳали ёш. Бу тўғри. Лекин сиз шунинг учун ҳам у кишилар, айниқса меҳнатда чиниққан кишилар қадрига етмаётгандир, деб ўйларсиз. Йўқ, ундай эмас, ахир бизнинг мактабларимизда ёшлар кишиларга ғамхўрлик қилиш, ҳар бир одамнинг талабини, илтимосини бажонидил қондириш руҳида тарбияланадику?! Нима учун Ғафур Отабоев шундай қилмаяпти? Чунки, у кўпроқ ўзи билан ҳисоблашишни, кўпчилик мулкига ўз мулким деб қарашни яхши кўради. Бўлмаса у Файзулла Умиров сингари оғир беморга меҳрибонлик қўлини чўзган бўларди!

* * *

Амир Шерғозиев шу воқиа тўғрисида куйиб-пишиб сўзлар экан, унинг далага шошилиб турганини пайқаш қийин эмас эди. Ахир у 112 гектар пахта майдонига эга бўлган бригадага бошчилик қилади!

Амир Шерғозиев меҳнатсевар, жонкуяр, звено бошлиғи, ҳозирча оғир касалга йўлиққан Файзулла Умировни машинага ўтқазиб юбора олмагани учун ич-ичидан куйинар эди. У бизга шу тўғрида газетага мақола ёзишни, мақолага: «Бағри тош раис», деб сарлавҳа қўйишни илтимос қилди. Шу мазмундаги сарлавҳа газеталарда кўп марта такрорланган бўлса ҳам, оғир беморга ғамхўрлик қилишдан кўра футболга боришни афзал кўргач раисни бағри тош экан, дейишга тўғри келди.

С. МАҲКАМОВ.

Редакцияга хатлар

Шаҳар ижрокоми бош бўлсин

Пойтахтимиз — Тошкент кундан-кун кўркам ва обод бўлиб бормоқда. Тўғри ва кенг кўчаларнинг бағрида қад кўтараётган ҳашаматли бинолар шаҳар ҳуснига ҳусн қўшмоқда. Албатта, кундан-кун юксалиб бораётган шаҳримиз билан фахрланамиз. Шаҳарни меҳнаткашлар учун янада жозибали қилиш мумкин, лекин бу ҳақда шаҳарнинг айрим ташкилотлари етарли даражада ўйламаётирлар.

Кўпгина кўчалар ва айрим хиёбонларда санитария қоидаларига риоя қилинмайди. Полиграф кўчаси энг серқатнов кўчалардан бири. Ўзбек Давлат нашриёти рўпарасидаги майдон ташландиқ ҳолга келиб қолган, ҳаддан ташқари ифлосланиб, ахлатлар уйилиб кетган. Ахлат унинг ачиб сасиши, пашшалар, кўнгилни беҳузур қилувчи ҳид киши соғлиғи учун нечоғлиқ салбий таъсир кўрсатиши ҳақида гапириб ўтириш ортиқча. Мен бошқа масала устида гапирмоқчиман.

Майдон антисанитария аҳволига тушиб қолгани ҳақида шаҳар ижроия комитети ва унинг раиси ўртоқ Турсуновга хабар бериб, бу ерда тегишли тартиб ўрнатилишини талаб этдик. Орадан бир ойдан кўпроқ муддат ўтгач, шаҳар Советининг икки депутати келиб майдоннинг аҳволи билан танишган. Бу ернинг аҳволи уларни ҳам ачинтирган. Лекин шунга қарамай улар «бу ахлатларни олиб кетишга шаҳар Советининг пули йўқ» деган мужмал хулоса чиқаришдан нарига ўтмаганлар.

Ажабо! Наҳотки депутатларнинг юқорида айтган сўзлари тўғри бўлса! Биз бунга ишонмаймиз. Шаҳар Совети ихтиёрида ободончилик учун ажратилган маблағ жуда катта. Кўчаларга сон-саноқсиз гул кўчатлар ўтқазилмоқда. Бунга пул топилаяпти, кўча ва майдонларни ахлатлардан тозалаш, санитария-гигиена қоидаларини бажо келтириш учун маблағ топилмайдими? Гул ҳам керак, албатта. Гул кишининг кўнглини очади. Аммо кўча ва майдонларнинг тозалиги ҳамма нарсадан зарур. Гул бўлгани билан гулзор атрофи ифлос бўлса киши аслоҳузур қилмайди. Кўча ва майдонларнинг ҳусни — биринчи галда тозаликда. Бунинг устига гул бўлса мақсадга тўла мувофиқ иш бўлади. Хуллас, кўча озода бўлса гул ҳам келиша қолади.

Шуни ҳам эътироф этиш керакки, санитария-эпидемиология станцияси, милиция ходимлари шаҳарнинг озода бўлиши ҳақида қониқарсиз ишламоқдалар. Парашютной городокда турувчи кўпгина аҳоли уйдан чиққан ҳар турли ахлатни тўғридан-тўғри кўча юзига ёки ариқларга олиб чиқиб ташламоқдалар. Нима учун бундай тартибсизлик ва бебошликка йўл қўйилмоқда. Бу ҳолда шаҳарни обод қилиш анча қийин. Милиция ва санитария ходимлари бундай бебошларга нисбатан тегишли чора кўришлари зарур. Ўз турар-жойининг озодалиги ҳақида ўйламайдиган шахсларга нисбатан маъмурий чора кўрилса, шаҳарнинг тозалиги анча яхшиланади. Бу ишга шаҳар ижроия комитети бош бўлиши керак.

Яҳё ҒУЛОМОВ,
тарих фанлари доктори, профессор.

Кўча юзида...

Ҳамза кўчаси Октябрь районидаги марказий ва серқатнов кўчалардан бири. Шаҳримизнинг бу хушманзарали кўчасида кўнгилни хира қиладиган баъзи доғлар ҳам бор. Масалан, кўчанинг бошидан охиригача бир неча жойда тўпланган ахлатлар тўғридан-тўғри кўча юзига уюб қўйилади. Агар Эски Жўва томондан саноат моллари бозорига қараб юрсангиз, 4-тупикка яқин озиқ-овқат магазинининг ёнида ҳамма вақт катта ахлат уюмини кўрасиз. Аммо буниси ҳолва! Агар эринмасдан сал нарироқ, 7-тупиккача борсангиз боягидан уч-тўрт баравар кўпроқ супуриндилар уюб қўйилганини кўриб жуда беҳузур бўласиз. Ҳар куни аҳвол шу. Ахлат яшикларини асло учратмайсиз.

Октябрь район саноат моллари бозори дирекцияси (директори ўртоқ Аъзамов) ҳам, район соғлиқни сақлаш бўлими (мудири ўртоқ Юсупов) ҳам, район коммунал хўжалиги (бошлиғи ўртоқ Носиров) ҳам бундай ачинарли ҳолга бепарволик билан қарамоқдалар. Озодаликка, соғлиққа зарарли бу нуқсонни юқоридаги ташкилотлардан қайси бири бартараф қилар экан?

А. МУЛЛАМУҲАМЕДОВ,
Ҳамза кўчасида турувчи.

СТУДЕНТЛАР ПРАКТИКАДА

Тоғ этакларида

Бўстонлиқ районидаги тез оқар Кўксув дарёсининг мовий суви Чатқол тоғидан тушадиган лойқа сув билан қўшилган жойга Бурч мулла қишлоғи жойлашган. Шу қишлоқнинг соя-салқин боғларидан бирида В. Г. Белинский номли Тошкент Давлат кечки педагогика институти табиийт-география факультети II курс студентларининг палаткаси жойлашган. Улар бу ерга ботаника фанидан практика ўтказгани. бутун ўқув йили давомида институт аудиториясида олган назарий билимларини амалий тажриба билан мустаҳкамлагани келганлар.

Эрта тонг... Ёқимли шабода гир-гир эсиб турипти. Практикантлар нонуштадан кейин коллекция ва гербарий учун ҳар хил ўсимлик ва ҳашаротлардан йиғиб келиш мақсадида тоққа чиқиб кетадилар (1-сурат). Мана студентлардан Сабоҳат Арслонова ва Лазокат Салоҳиддинова йўлда илон учратиб қолишди. Қизлардан бири илонни қочириб юбормаслик учун таёқ билан унинг белидан босди... Сабоҳат илоннинг бўғзидан аста ушлаб, Лазокат тутиб турган пақирчага солади (2-сурат).

II курс студенти К. Камолхўжаева янги ўсимлик топди. Бу ўсимликни гербарий учун албатта олиш керак. Лекин унинг тагини илдизига зиён етмаслик учун эҳтиётлиқ билан ковлаш лозим. Шунинг учун ҳам Камолхўжаева ўсимликни ковлаб олар экан, ботаника кафедрасининг ассистенти **Муқаддам Қўчқорова** унинг ҳаракатини диққат билан кузатиб турибди (3-сурат).

Практикада янги-янги нарсалар топиш учун ҳар тарафни кезишга тўғри келади. Баъзан баланд тоққа, тепаликка чиқиш зарур бўлиб қолади. Бундай пайтларда студентлар бир-бирларига ёрдамлашадилар. Рангба-ранг ўт-гиёҳлар гиламдек қоплаган далани кезиб юрган Ж. Шарипова билан К. Камолхўжаева ажойиб капалакларни учратдилар. Қизлардан бири матрапчани кўм-кўк ўтга қўниб турган капалак устига ёпди (4-сурат).

Ҳар кунги практик машғулот шу зайилда давом этади. Студентлар тоғлар, баланд тепаликлар ва кенг ўтлоқларни айланиб гербарий ва коллекциялар учун турли ўсимлик, ҳашарот ва бошқа жониворларнинг турларини тўплаб қайтадилар. Практикант-студентлар тушки овқатдан сўнг тўплаган нарсаларини тартибга соладилар (5-сурат): Ўсимликларни махсус яшикчага жойлайдилар, отилган қушларнинг терисига похол тиқадилар, тутилган илонни формалинга соладилар... Шундан сўнг тўпланган материалларнинг номларини аниқлайдилар.

Кечки овқатдан сўнг практикант-студентлар қишлоқ меҳнаткашлари учун қизиқарли программада концерт қўйиб берадилар. Томошабинлар студентлар ижро этган ўзбек ва ҳинд ашулаларини, декломацияларини диққат билан тинглаб, усталик билан ижро этилган рақсларни қизиқиб томоша қиладилар.

10 кун давом этган практикада студентлар кўп нарсаларни кўрдилар ва диққат билан ўргандилар. Тоғ ўсимликлари, ҳашаротлар ва жониворлардан иборат бой гербарий ва коллекция тўплаб қайтдилар. Бу гербарий ва коллекциялар ботаника кафедрасига қўйилади. Ундан назарий машғулотлар ўтилаётганида фойдаланилади.

Текст ва фотолар **В. НИКОЛЯИники.**

Цирк томошалари

Боғнинг ёзги эстрадаси гавжум. Томошабинлар кулгидан ўзларини тўхтата олмас эдилар. Ўз ҳаракатлари билан томошабинлар эътиборини жалб этаётган саҳнадаги икки киши ўртасида кулгили диалог давом этар эди:

— Қўлингиздаги қанақа китоб? — сўради хотин.

— Энциклопедик луғат...

— Нега кўтариб юрибсиз?

— Буни қайтадан таҳрир қилмоқдаман. Мана ўқиб кўринг...

— Бир килограмм деганингиз нимаси?

— Килограмм деганимиз 950 грамм...

— Э, килограмм 1000 грамм-ку!

— Йўқ, бизнинг баъзи магазинчиларимиз бирор нарса сотиб олсангиз, килограмм деб 950 грамм тортиб берадилар-да!

Бу кулгили ҳажвий диалоглар орқали турмушдаги мавжуд камчиликлар усталик билан танқид қилинади.

Киев цирки бирлашмаси аттракцион коллективи томонидан берилаётган томошалар пойтахт меҳнаткашларига манзур бўлмоқда. Комик-пародист А. Носов ва Е. Баст сатирик ва юмористик номерларни усталик билан ижро этмоқдалар.

Мураккаб гимнастик ўйинларни бажарган С. Баст, П. Бураковлар томошабинлар олқишига сазовор бўлдилар. Айниқса Тюриков раҳбарлигидаги акробатик ўйинлар кишини ҳаяжонлантиради.

Пушкин номли маданият ва истироҳат боғида Киев аттракцион коллективи томонидан кўрсатилаётган томошаларни меҳнаткашлардан бир неча минг киши зўр қизиқиш билан томоша қилмоқда.

М. МИРХОЛДОРОВ.

Англия ҳарбий-авиация делегацияси Москвадан жўнаб кетди

Буюк Британия ҳарбий авиация делегациясининг бошлиғи авиация министри Н. Берч, Англия ҳарбий-ҳаво кучлари штаби бошлиғининг ўринбосари авиация маршали А. Чэпмен ва делегациянинг бошқа аъзолари 29 июнда пассажирлар ташийдиган реактив «Комета-2» самолётида Москвадан Лондонга учиб кетдилар. Англиялик меҳмонлар Ҳаво флоти Куни байрами муносабати билан СССР Мудофаа министрлигининг таклифига биноан, Совет Иттифоқида меҳмон бўлиб турган эдилар.

Н. Берчни ва А. Чэпменни Внуково аэродромида авиация бош маршали П. Ф. Жигарев, армия генерали М. С. Малинин, СССР Мудофаа министрлиги ташқи муносабатлар бўлимининг бошлиғи генерал-майор С. В. Соколов, Авиация саноати министрлигининг масъул ходимлари, совет ва чет эл журналистлари кузатиб қолдилар.

Кузатиб қолувчилар орасида Буюк Британиянинг СССРдаги Фавқулодда ва Мухтор Элчиси Уильям Хейтэр, Буюк Британия ва Ҳиндистон элчихоналарининг ходимлари бор эди.

* * *

Шу вақтда Англиянинг тўрт моторли, турбовинтли янги «Вайкаунт» самолёти Внуково аэродромига учиб келди. Н. Берчни, А. Чэпменни кузатиб қолиш маросимида ҳозир бўлган кишиларни Лондон билан Марказий Африка ўртасида қатнайдиган бу самолётни кўришга таклиф қилдилар. Улар «Виккерсармстронг» авиакомпаниясининг директори ва конструктори Жорж Эдварснинг пассажирлар ташийдиган бу самолёт тўғрисида сўзлаб берган гапларини катта қизиқиш билан тингладилар. Унинг гапига қараганда, бу янги самолёт соатига 325 миля тезликда учади ва 1.700 миля масофага биронта жойга қўнмасдан учиб бора олади. Внуково аэродромига келган бу самолёт туристлар учун мўлжаллаб қурилган ва 44 пассажирни кўтариб уча олади.

Совет авиация конструктори, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони А. Н. Туполев ҳам янги инглиз самолётини кўздан кечирди. (ТАСС).

Атом энергияси халқаро агентлиги устави проектини ишлаб чиқиш юзасидан чақирилган кенгаш ўз ишини тамомлади

ВАШИНГТОН, 29 июнь (ТАСС). Атом энергияси халқаро агентлиги устави проектини ишлаб чиқиш юзасидан чақирилган 12 мамлакат (СССР, АҚШ, Англия, Франция, Ҳиндистон Чехословакия, Канада, Австралия, Бельгия, Португалия, Жанубий Африка Иттифоқи, Бразилия) кенгаши кеча ўз ишини тамомлади. Охирги мажлисда таклифнома тексти тасдиқланди. Бу таклифнома агентликнинг уставини тасдиқлаш юзасидан шу йил сентябрь ойида чақириладиган конференциянинг қатнашчиларига 12 мамлакат номидан юборилади.

Таклифнома текстини тасдиқлаш вақтида совет делегациясининг вакили айтдики, СССР чанкайшичиларга таклифнома юборилишига қатъий равишда қаршидир таклифноманинг Хитой Халқ Республикаси Марказий халқ ҳукуматига юборилишини талаб қилмоқда. АҚШ чанкайшичиларни таклиф қилиш ниятида эканлигини билдиргани сабабли, совет делегацияси чақириладиган конференцияга ХХРни таклиф этиш тўғрисидаги масалани ўртага қўйиш ҳуқуқини ўзида сақлайди.

Ҳиндистон ва Чехословакия делегациялари ҳам чанкайшичиларга таклифнома юборилишига қарши чиқдилар.

СССР вакили дедики, совет делегацияси Жанубий Корея билан Жанубий Вьетнамнинг конференцияда қатнашишига қарши эътироз билдирмайди, лекин бунинг учун конференцияга Корея Халқ-Демократик Республикаси ва Вьетнам Демократик Республикаси таклиф қилиниши шарт.

Бундан аввал кенгаш Атом энергияси халқаро агентлиги уставининг проектини тасдиқлаган, шунингдек бу уставни тасдиқлаш юзасидан чақириладиган конференциянинг процедураси қоидаларини ишлаб чиққан эди.

АҚШда Хитой Халқ Республикасини таниш учун кураш

НЬЮ-ЙОРК, 29 июнь. (ТАСС). Матбуотда хабар берилишича, АҚШ социалистик партиясининг раҳбари Норман Томас социалистик партиянинг Нью-Жерси штатида ҳар йили бўладиган 6- конференциясида сўзга чиқиб, Хитой Халқ Республикасини таниш масаласига тўхталган. «Дунёда ҳеч ким, — деган у,— Чан Кай-шини Хитойнинг ҳукумат бошлиғи деб танимайди. Чан Кай-ши ҳатто Формозани ҳам бошқара олмайди. Мао Цзэ-дун ҳукумати Хитойнинг бутун тарихида бошқа ҳар бир ҳукуматга қараганда ҳам бу мамлакат устидан анча эффективроқ контролни амалга ошириб турибди. Биз Хитойни танишдан бош тортиб бутун Узоқ Шарқда обрўмизни тўкдик».

Бирмани иқтисодий жиҳатдан ривожлантириш тўғрисида тўрт йиллик план

РАНГУН, 29 июнь. (ТАСС). «Бирман» газетасининг хабарига қараганда, Бирма ҳукумати ва Антифашист халқ озодлиги иттифоқи ижроия комитети Бирманинг иқтисодий қурилиши тўғрисидаги янги тўрт йиллик планни муҳокама қилиб, маъқуллаганлар. Бу янги план 1952 йилда ишлаб чиқилган 8 йиллик «жуда катта» план ўрнига тайёрланган.

ФРАНЦИЯ СОЦИАЛИСТИК ПАРТИЯСИНИНГ СЪЕЗДИ

ЛИЛЛЬ, 29 июнь. **(ТАСС махсус мухбири).** Франция социалистик партиясининг 48- съезди ўз ишини давом эттирмоқда.

Пино ташқи сиёсат тўғрисида доклад қилганидан кейин, съезд экономика ва молия министри Рамадьенинг мамлакатнинг молиявий-иқтисодий аҳволи тўғрисидаги докладини тинглади. Рамадье айтдики, ўтган йил бюджетдаги дефицит 700 миллиард франкни ташкил қилди, ҳозирги вақтда эса, бу дефицит 977 миллиард франкка етди. Жазоирдаги ҳарбий операциялар дефицитнинг кўпайишига кўп жиҳатдан сабаб бўлмоқда Рамадье яна дедики, ҳукумат мамлакатдан «янги қурбонлар» беришни талаб қилади, чунки «тегишли қурбонсиз ҳеч қандай сиёсат бўлиши мумкин эмас». Рамадье, меҳнаткашларнинг иш ҳақини ошириш тўғрисидаги талабларини чеклаб қўйиш керак, деди.

Денгиз нари ёғидаги территориялардаги аҳвол тўғрисида ҳамда социал масалалардаги ҳукумат сиёсати тўғрисида тегишли министрлар — Деффер ва Альбер Газье доклад қилдилар. Резиденцияси Жазоирда бўлган министр Акост ҳукуматнинг Жазоир масаласидаги сиёсатини айтиб берди. У асосан ислоҳотлар сиёсати тўғрисида гапириб, ўтказилган ёки ўтказиш мўлжалланган тадбирларни санаб кўрсатди, лекин «ислоҳотлар ўтказиш билангина тинчитиб бўлмайди» деб уқтириб ўтди.

Кўпчилик сиёсий обзорчиларнинг фикрича, партияда ихтилоф туғилишига сабаб бўлаётган масала, яъни Жазоирдаги сиёсат масаласи съездда асосий масала бўлиб қолмоқда. Съезд қарамоғига 3 та резолюция проекти тақдим этилди. Даниэль Мейернинг резолюция проектида уруш ҳаракатларини дарҳол тўхтатиш ва Жазоир қўзғолончилари билан музокаралар олиб бориш таклиф қилинади. Бунинг аксича, Леон Бутвьен тақдим этган резолюция проектида «тинчитиш» сиёсатини ҳеч бир «бўшаштирмай ва найрангсиз» давом эттириш талаб қилинади. Партия бош секретари вазифасини бажарувчи Коммэн тақдим қилган учинчи проектда ҳукумат сиёсати баъзи писандалар билан маъқулланади.

«Шу нарсани яшириш керак эмаски,— деб ёзади «Комба» газетаси, Жазоир бу съездаги дискуссиянинг марказий нуқтасидир ва ҳатто тугунидир. Бу проблема юзасидан хилма-хил фикрлар бир-бири билан тўқнашади». Газетанинг фикрича, уруш тамом бўлганидан бери социалистик партия шу дамгача «бунчалик жиддий драмани» бошидан кечирмаган эди.

Бугунги эрталабки мажлисда умумий сиёсат тўғрисида дискуссия бошланди.

СЕРБИЯ КОММУНИСТЛАР СОЮЗИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИНИНГ ПЛЕНУМИ

БЕЛГРАД, 29 июнь. (ТАСС). «Борба» газетаси хабар беради: 28 июнда Сербия Коммунистлар союзи Марказий комитетининг учинчи пленуми бўлди. Пленумда район комитетларининг секретарлари ҳам қатнашди. Пленум қишлоқда ўтказилаётган сиёсат билан боғлиқ бўлган ҳамда коммунистларнинг вазифаларига таалуқли энг муҳим масалаларни муҳокама қилди. Пленумда Сербия Коммунистлар союзи Марказий комитети ижроия комитетининг аъзоси Ристе Антунович доклад қилди. Пленум Югославия қишлоқларида кооперативларни (задругларни) ривожлантириш масаласига катта эътибор берди ҳамда қишлоқ кооперациясини ривожлантиришнинг ҳозирги босқичида Коммунистлар союзининг ва меҳнаткаш халқ социалистик союзининг ҳал қилувчи ролини уқтириб ўтди. Пленум кооперацияни ривожлантириш ва мустаҳкамлаш учун курашдаги камчиликларни ва муваффақиятларни кўрсатиб берди ҳамда Коммунистлар союзининг кўпгина аъзолари қишлоқ хўжалигини ривожлантиришда кооперациянинг ролини тўғри тушунганликларини ва қишлоқни тараққий эттириш учун кураш олиб борганликларини қайд қилди. Бироқ, баъзи қишлоқларда коммунистлар камчиликларга қарши систематик кураш олиб бормаганликларини, баъзан ўзлари ҳам майда мулкдорчилик кайфиятига берилиб кетганликларини кўрсатувчи фактлар ҳам содир бўлди.

Пленумнинг охирида Сербия Коммунистлар союзи Марказий комитетининг секретари П. Стамболич нутқ сўзлади.

Суданда янги партия тузилди

ҚОҲИРА, 29 июнь. (ТАСС). Матбуотда босилаётган хабарларга қараганда, Суданда янги сиёсий партия тузилган. Бу партия халқ демократик партияси деб аталади. Партиянинг таъсис қилувчи съездида унинг программасидаги асосий қоидалар маъқулланган. Газеталарнинг ёзишича, жумладан программада бундай дейилади: халқ демократик партияси Суданнинг чет эл давлатлари билан бўлган пактларда қатнашувига қарши чиқади ва Осиё ҳамда Африка мамлакатлари билан ҳамкорлик қилишга ҳамда Миср билан алоқаларни мустаҳкамлашга даъват қилади.

Совет гражданлари ўз юртига қайтиб келмоқдалар

БУЭНОС-АЙРЕС, 29 июнь. (ТАСС). Ўз юртига қайтиб келаётган 500 га яқин совет граждани тушган «Санта-фе» деган океан пароходи кеча Буэнос-Айресдан Одессага жўнаб кетди. Пароход Монтевидео портида тўхтаб, бу ерда яна 150 кишини олади. Ўз юртига қайтиб келаётган совет гражданларининг кўпчилиги Украина ва Белоруссиянинг ғарбий областларидан илгариги вақтда кўчиб кетган кишилардир.

Румин эмигрантлари ўз юртига қайтиб келмоқдалар

БУХАРЕСТ, 29 июнь. (ТАСС). Матбуотда хабар берилишига қараганда, шу йил 20 июнгача илгариги румин гражданларидан тўрт мингдан кўпроқ киши Европа, Шимолий ва Латин Америкаси, Кичик Осиё ва Африка мамлакатларидан Руминия Халқ Республиксига қайтиб келган.

Ҳиндистон қишлоқ хўжалик мутахассисларининг группаси Ўзбекистонга келди

СССР Қишлоқ хўжалик министрлигининг таклифига мувофиқ, Совет Иттифоқида меҳмон бўлиб тураётган Ҳиндистон Республикаси қишлоқ хўжалиги мутахассисларининг группаси Тошкентга келди. Делегацияга парламент аъзоси Дас жаноблари бошчилик қилмоқда.

Тошкент аэродромида меҳмонларни Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалик министрининг ўринбосарлари Р. С. Эгамбердиев, М. И. Кичанов, министрликнинг ходимлари кутиб олдилар.

Ҳинд мутахассислари Ўзбекистонда бўлишларининг биринчи куни—29 июнда, Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалик министрлигига бордилар. Сўнгра меҳмонлар Ўзбекистон чорвачилик илмий-текшириш институтининг «Красний водопад» деган экспериментал базасида бўлдилар. Делегация аъзолари куннинг иккинчи ярмида Калинин районидаги Сталин номли колхозга бордилар. Улар бу ерда коллектив хўжаликнинг экономикаси ва структураси билан муфассал танишдилар. Колхоз правлениеси меҳмонлар шарафига зиёфат берди. Зиёфат дўстлик ва ҳамжиҳатлик вазиятида ўтди.

Ҳиндистон қишлоқ хўжалик мутахассислари республика ҳаёти билан танишишни давом эттирмоқдалар. (ЎзТАГ).

Редактор ўринбосари

М. ҚОРИЕВ.

ТЕАТРЛАРДА:

НАВОИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — I/VII да кундуз **Доктор Айболит**, кечқурун **Ўзбекистон санъат усталари концерти**. Кеч соат 8 да бошланади, 2/VII да **Подшо қайлиғи**.

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА (Ҳамза номли театрнинг ёзги биносида) I/VII да **Сурмахон**.

ҚИШКИ КИНОТЕАТРЛАРДА:

«РОДИНА» — кундуз ва кечқурун янги Австрия бадиий фильми **Муҳаббат нури**, кеч соат 8 ва 10 да **45-квадратда**.

«ИСКРА» — кундуз **Муҳаббат нури**, кечқурун **Севимли қўшиқ**.

«ЁШ ГВАРДИЯ», «ЎЗБЕКИСТОН» — кундуз ва кечқурун **Муҳаббат нури**.

ЁЗГИ КИНОТЕАТРЛАРДА:

«ВАТАН», «ИСКРА» «ХИВА», «ИСКРА» (Кафанов номли парк) — **Муҳаббат нури**.

«УДАРНИК» Севимли қўшиқ.

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА
(Ҳамза номли театрнинг ёзги биносида)
2 июлда

КОНЦЕРТ

Концертда: Ўзбекистон ССР халқ артистлари **Маҳмуджон Ғафуров, Комилжон Отаниёзов, Шаҳодат Раҳимова, Розия Каримова,** Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артистлар **Фароғат Раҳматова, Эътибор Жалилова, Зайнаб Самиева, Зайнаб Полтушева, Абдуғафур Абдураҳмонов,** солистлардан **Эркаев, Райҳон Тўраева, Райҳон Иброҳимова, Раиса Муҳиддинова, Турсун Валиев, Оминахон Фаёзова** ва бошқалар қатнашади.

Концерт кеч соат 9 да бошланади. Касса кундуз соат 3 дан очилади.

ПУШКИН НОМЛИ ПАРКДА

1 июлда

паркнинг ёзги театрида ва очиқ саҳналарида

ЭСТРАДА ТОМОШАЛАРИ

Билет баҳоси 3 сўм.

«ПРОДГЕОБУРВОД»

ТРЕСТИНИНГ

ЎРТА ОСИЕ УЧАСТКАСИГА
старший ва смена пармалаш мастерлари

К Е Р А К

Адрес: Тошкент шаҳар, Ново-Ульяновская кўча Дегресский переулок 2-уй

РЕДАКЦИЯ ВА НАШРИЕТ АДРЕСИ. Тошкент. «Правда Востока» кўчаси № 34. **РЕДАКЦИЯ БЎЛИМЛАРИНИНГ ТЕЛЕФОНЛАРИ:** коммутатор — 36334 ва 33262 орқали Партия турмуши бўлими — 136 Пропаганда бўлими — 136. Совет қурилиши бўлими — 132. Маданият бўлими — 132, Адабиёт ва санъат бўлими — 39040, Қишлоқ хўжалик бўлими — 135. Саноат ва транспорт бўлими — 132 Хатлар бўлими — 34048 Маҳаллий ахборот бўлими 135 Секретариат — 34048. Эълонлар бўлими — 38142.

Р. 03758 «Қизил Ўзбекистон», «Правда Востока» ва «Ўзбекистони сурх» бирлашган нашриётининг босмахонаси. Нашр № 1468.